

ELŐFIZETESI ARAK:

Egész évre	1150
Felévre	600
Negyedévre	620
Egy hónapra	110

X. évfolyam ♦ 197. szám

1929 Augusztus 31 Szombat

* 5689 év Ab 25 *

ÚJ KELELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A hágai béke

Francia, angol és német lapok ujjongó hangon állapítják meg, hogy a hágai pénzügyi megegyezés felér egy új békeszerződéssel. A világháború óta eltelt tíz év után ez az első szerződés, mely ténylegesen likvidálja a világháború emlékeit, amennyiben a szerződés értelmében az okmányok aláírása után számítandó nyolc hónapon túl egyetlen idegen katona sem állhat többé Németország területén.

Nem lehet skeptikusan napirendre tenni a világpolitikai esemény fölött, viszont azonban azt is meg kell állapítani, hogy ennek a békének tulságosan nagy az ára. Snowden diadala — diadala az angol munkáspártnak is, mert az ő feltételeinek teljesítése a francia finanszírozás nélküli megegyezés megkövetelése volt. Ezzel szemben azonban a Joung-tervezet még mai formájában is olyan hihetetlen terhet ró Németországra, főként pedig a német dolgozókra, melyek semmiesetre sem egyeztetők össze azzal a háborúellenes szellemmel, mely állítólag Hágában érvényesült. Az igazi megbékélés az igazi béke csak akkor jöhet el tehát, ha Németország teljesen megszabadul mai fizetési kötelezettségeitől, azaz azokat a roppant összegeket, amelyeket ma jóvátétel címen kell fizetnie a különböző hatalmaknak, majdan saját konszolidációjára, termelésének és állami fejlődésének javára vételezheti be.

Tíz év alatt megtanultuk, hogy a papíros-békének nem minden tekintetben kell örvendezni. A békét nem szerződések, nem okmányok, hanem a politikai közszellemnek olyan átalakulása garantálják, mely képes a lelkekben is meggyökereztetni a világbéke tiszteletét. Ennek szerintünk nincs is komoly akadálya, amennyiben a népeket tartjuk a békeség szelleme valódi garanciájának. Trüvialis igazság, de mindig aktuális igazság, hogy a népek nem gyűlölik egymást, a népek nem akarnak vágóhídra menni följük idegen célokért s a háborús szellemet mindig militaristák és gonoszlelkű politikusok élesztik.

Ennek a szellemnek kiirtása azonban a gyöngö európai demokrácia erejétől és tettekkészességétől függ. A demokráciának fel kell brednie álmódosításból, ki kell lábálnia abból a petyhüdségből, mely tíz év óta eluralkodott rajta. A demokráciának meg kell tanulnia ellenfeleitől a kiméletlenséget, az elszánt-ságot abban az esetben, ha valaki ellenében fegyverrel, vagy politikai manőverrel merne feltámadni. A hágai béke s főleg Snowden magafartása erre kötelezi a demokráciát.

A hágai béke paragrafusai abban az esetben fognak élettelt megtehetődni, ha a rajnai megszálló csapatok távozásával a francia és német nép lelkéből végleg kihullanak azok a tövis, melyeknek vérszobái egymás ellen ingerelték az európai kultúra két legnagyobb hordozóját: a német és a francia népet. Hogy azonban ezek a tövisek kihullhassanak, szükség van arra, hogy azok a politikusok, kik a mostani hágai konferencián csaknem felborították a helyzetet, így Briand s az olasz fascizmus képviselője, végleg letűnjének az európai

politika színteréről s helyüket minden vonalon az új, modern gondolkodású politikusok foglalják el. A hágai békével meg kell szűnnie a kis és nagyhatalmak közötti különbségeknél, mert a demokráciának nemcsak az egyes országo-

kon belül kell győzedelmeskednie, hanem a népek egymás közötti viszonyában is.

Ez a legfőbb tanulság, amit a hágai békéből meríthetünk. S emelkül a tanulság nélkül s e tanulságból következő té-

nyek nélkül a hágai béke sem lehet igazi béke, csupán pandantja azoknak a békéknek, amelyeket 1918 és 1919-ben Párisban írtak alá a militarizmus szellemétől átfutott, bosszualló politikusok.

A hágai béke véglegesen likvidálja a világháborút

Nyolc hónapon belül egyetlen idegen katona sem lesz Németország területén

A hágai megegyezéssel likvidálták a világháború utolsó maradványát is. Eltörpül a locarnói szerződés jelentősége

Hága, aug. 30. A konferenciát összehívó hatalmak között tegnap estére létrejött a teljes megegyezés egy a pénzügyi, mint a politikai bizottságban. Beavatottak szerint a konferencia zárulását holnap tartják meg. Tegnap délelőtt még pesszimistikusan ítélték meg a helyzetet, mert Stresemann csak abban az esetben volt hajlandó beleegyezni a németeket terhelő újabb kötelezettségek vállalásába, ha a rajnai kiürítés tekintetében a hatalmak viszont Németországnak tesznek koncessziókat.

Egész napi tárgyalás után a politikai bizottságban a következő megegyezés létesült:

A megszállásban résztvevő három hatalom kötelezettséget vállal abban az irányban, hogy a megszállás likvidálásáig szeptember tizenötödikén felül nem kezdődik s a rajnai második zónát a belgák és angolok, ugyiszintén a franciák is három hónapon belül kiürítik.

A megszállási harmadik zóna kiürítésének megkezdése akkor áll be, ha úgy a francia, mint a német parlamentek ratifikálják a Joung-tervezetet. A megszállás likvidálásának megszaktás nélkül, lehetőleg gyorsan kell végbemennie nyolc hónapon belül, de legkésőbb 1930 július elsejéig. Ez időpont után egyetlen idegen katona sem lehet már a rajnai megszállás egyik zónájában sem.

A megegyezés második pontja a ver-saillesi békeszerződés 42. és 43. pontjait értelmezi s ebben a franciák lemondanak a megszállás likvidálása utáni időre a rajnai bizottsági ellenőrzésről. A megegyezés e pontjának precíz megszövege-zése ma történik meg s később hozzák nyilvánosságra.

A pénzügyi bizottságban létrejött meg-állapodást az alábbiakban közölték a nyilvánossággal:

1. Németország lemond a Dawes- és Joung-terv közötti differenciában való részesedéséről.

2. A birodalmi vasutak jövedelméből augusztus hónapra Németország 79 millió aranymárkát fizet.

3. Németország beleegyezik a Joung-tervezet módosításába.

4. Németország hozzájárul a megszálló hadsereg költségeinek fedezéséhez, szeptember elsején túl is. A hatalmak

erre a célra 60 millió aranymárkás közös alapot teremtenek, melyhez Németország ötvenszázalékban járul hozzá 30 millió aranymárkával. Ebből a 30 millióból Németország akkor sem követelhet vissza semmit, ha a megszállás kötségei a likvidálásig netalán nem érnek el ezt az összeget. A további ötvenszázalék viselési kötelezettsége tekintetében megállapított kulcs szerint Franciaország 35, Anglia 12 és Belgium 3 százalékot vállal.

A mai londoni lapok joggal beszélnek hágai békéről. A hágai megegyezések véglegesen likvidálják a világháborút s ezekhez a tettekhez képest a locarnói szerződés jelentősége is eltörpül. A delegátusok azzal a nyugodt öntudattal hagyhatják el Hágát, hogy történeti jelentőségű mű megalkotásában vettek részt.

London, aug. 30. A sajtó örömmel kommentálja a hágai megegyezést és kiemeli, hogy a rajnai megszállás likvidálásával a világháború utolsó maradványait is sikerülni fog eliminálni.

A Times cikkében örvendetesnek tartja, hogy a pénzügyi kérdésekben folyt a hosszú és szenvedélyes vita Hágában, mert így legalább lehetővé vált, hogy a politikai bizottság csendben megoldhassa feladatát: a rajnai kiürítés ügyével kapcsolatos kérdéskomplexumokat.

A Daily Telegraph cikke dicséri a franciák mérsékletét, akik lemondottak az egyeztető és ellenőrző bizottság fentartásáról a kiürítés utáni időkre.

Berlin, aug. 30. A lapok a hágai konferencia eredményes munkájával kapcsolatosan írt cikkeikben az esemény jelentőségéhez képest méltatják a sikert. A Germania leszögezi, hogy a német nép többsége nem szereti a Joung-tervet, de két rossz közül a kisebbiket kell választania. A pénzügyi megegyezés lehetővé teszi, hogy 1930 július elsején Németország

visszanyerje teljes szuverénitását,

ami az európai konszolidáció és a német egyenjogúsítás irányában jelentős lépés. A Berliner Tageblatt kiemeli, hogy a jövő év első felének végétől kezdve megszűnik az idegen megszállás s a kiürítés utáni időre a bizottsági ellenőrzést sem tartják fenn. A Deutsche Allgemeine Zeitung súlyosnak mondja a Joung-tervezetet, mert ez két generációt megterhel. A

Vorwärts és a Lokalanzeiger is hosszú cikket szentelnek a hágai békének.

Páris, aug. 30. Az Echo de Paris jelentése szerint Franciaország kötelezte magát Románia, Jugoszlávia, Csehszlovákia és Görögország kártalanítására, a Joung-féle terv módosítása folytán okozott veszteségért. Franciaország Romániának és Görögországnak évi 4 millió márkát ígér, de reméli, hogy később ezt az összeget 10 millióig emelheti fel.

Hága, aug. 30. A politikai bizottság mai ülésén a hat meghatalmazott hatalom delegátusai a következő okmányokat cse-relték ki:

1) A konferenciát összehívó hat hatalom delegátusaiból megalakult bizottság jegyzőkönyvét,

2) az öt locarnói hatalom által készített egyezményt az egyeztető bizottság értelmezéséről.

3) a francia, angol, belga delegátusoknak a német delegátusokhoz címzett közös levelét s ennek kíséret iratát a rajnai megszállás likvidálásáról.

Ezzel az aktuussal a politikai bizottság tanácskozásai be is zárultak és a konferencia véget ért.

A JAPÁNOK FLOTTAFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

Londonból jelentik: Tokiói lapjelentések szerint a japán tengerészeti minisztérium nagyszabású flottafejlesztési programon dolgozik, amely szerint többek között

négy tízezer tonnás cirkálót, tizenöt elsősztályú és számos kisebb torpedórombolót, több tengeralattjárót, ágyunaszádokat,

tengeralattjáró-elhárítókat és olajtartályhajókat építenének hat-nyolc év alatt 400 millió yen összköltséggel. A munkálatokat a jövő pénzügyi év elején kezdenék meg.

A Reuter-iroda tokiói levelezője nem tartja valószínűnek, hogy

a japán pénzügyminiszter — akinek főjelszava a takarékoság — hozzájáruljon ilyen tervhez.

Lehetséges azonban, hogy haditengerészeti körök papirosprogrammal akarnak menni a leszerelési konferenciára, hogy legyen nekik miből éngedni.

Levelek a pénzügyminiszterhez

A kormány elhatározta, hogy bevezeti az adókönyvecskéket és megszigorítja az adóbehajtást. A terv szerint születés, vagy elhalálozás anyakönyvi bevezetését mindaddig nem lehet kötni, míg a polgár nem fogja adókönyvecskéjével igazolni, hogy az állammal szembeni anyagi kötelezettségeinek eleget tett. (Uj Kelet.)

Alig látott napvilágot ez a hivatalos híradás, máris valóságos forradalmat keltett társadalmi életünkben. Hogy a pénzügyminiszteri rendeletek milyen hatása várható, arra legyenek jellemzők az alant következő levelek, melyeket íróik másolatban közöltek jelen sorok írójával.

ELSŐ LEVEL

X. Y. a rendelet elolvasása után a következő levelet intézte menyasszonyához:

„Drága egyetemen! E levellel egyidejűleg visszaküldöm számodra a jeggyűrűt, mely mindeztől az illúziót keltette bennem, hogy szabadon rendelkezhetem érzelmeimmel. Mivel azonban tegnap olvastam az Uj Keletben, hogy házasságot kötni csak adókönyvecske felmutatása ellenében lehet, megrendült szívvel bár, de annál határozottabban közlöm veled, hogy kénytelen vagyok lemondani arról a túlvilági üdvösségről, melyben legalább néhány hónapig lehetett volna részem egész életre szóló házasságunk megkötése esetén. Miután adóügyeim nincsenek rendezve s a rendezetlen adókat tudvalevőleg a szerelem se pótolja, kénytelen vagyok lemondani a veled való boldog egybekelésről. Tekintettel arra, hogy az adóterhek csökkenése egyelőre nem várható, sőt inkább adótarozásom növekedése remélhető, — azzal sem biztathatlak, hogy rövidesen megváltozik helyzetem s mégis csak kimondhatom a boldogító igent.

Az ur utjai mindenestre kifürkészhetetlenek, de egy pénzügyminiszter szempontjai méginkább azok. Nem lehet tudni, hogy végeredményben nem leszünk-e hálásak a pénzügyminiszter urnak, aki frigyünkbe ilyen brutális kezekkel nyúlt bele. Mondják, hogy akit az Uristen el akar veszíteni, azt vakással veri meg. Én azonban nem vagyok abban a helyzetben, hogy a pénzügyminiszter urat felvilágosítsam arról, hogy a házasságoknak az égen kellene kötetniök és nem az adókönyvecské rubrikái szerint. Azonban mitsem tehetek a végzet ellen, mely adótarozásaim egeből villámként csapott le rám, helyesebben reánk. Jeggyűrűmet annál is inkább visszaküldöm, mert nem lehessen tudni, hogy nem foglalkoztam-e ezzel az adótarozás fejében. Ne haragudj rám, nem tehetek róla, hogy adóalanynak születtem, ha már mindenáron haragudni akarsz, haragudj a pénzügyminiszter urra, akinek bölcsessége csaknem olyan nagy, mint az én adótarozásom. Imádkozz érettem s mindazokért a lelkekért, akik az adókönyvecske bevezetésével ebben a hasonló sorsban részesednek. Ölel a pénzügyminiszter akaratából szolgálaton kívüli állományba helyezett
Vőlegényed.”

MÁSODIK LEVEL

Ezt a levelet a születendő gyermekek tartózkodási helyéről írta leendő szüleikhez egy kis leendő honpolgár:

„Drága szüleim! Ezt a levelet a főgolyanémnek mondom tollba, mert nálunk még nem vezették be az általános iskolakötelezettséget. Ennek ellenére értesültünk arról, hogy a pénzügyminiszter ur gálat akar szabni világrajövetelünknek. Legyetek szívesek s az egész leendő gyermekársadalom nevében máris jelentsetek be tiltakozásokat eme antidemokratikus intézkedés ellen, mely a születendő gyermekek birodalmában egyáltalában nincs érvényben. Előre figyelmeztetek benneteket, hogy tegyetek eleget adókötelezettségeiteknek, mert ha már mindenáron meg kell születnünk, nem akarunk, illetőleg nem akarok „B”-listára kerülni. Ha már az élet bevonulási parancsot küldött a számunkra, akkor nem kívánhatjuk tőlünk, hogy kellő felszerelés nélkül induljunk a létért való küzdelembe. Kövessetek el tehát mindent, hogy világrajövetelem elől az összes gátló körülményeket, nevezetesen az adóhátralékokat, elhárítsátok. Egyébként elhatároztuk, hogy tiltakozásunk jelül a világ összes pénzügyminiszterétől megtagadjuk azt a lehetőséget, hogy gyermekét hozhassanak a világra.

Mégegyszer figyelmeztetlek ajánlva az adótarozások rendezését, a viszontlátásig is csókol benneteket

Leendő gyermeketek.”

HARMADIK LEVEL

Ezt a levelet egy életbiztosítási kedvezményezett írta a biztosító társaságnak:

„Igen tisztelt Igazgatóság! Tekintettel arra a körülményre, hogy adótarozásaim napról-napra nőnek s egyelőre semmi kilátásom nincs a súlyos gazdasági viszonyok közepette arra, hogy kiegyenlítssem őket, közlöm önökkel, hogy életbiztosításomat, melyet önökkel kötöttem, ezennel felmondom. Felmondom pedig azért,

Uj tüdőbaj elleni szérumot talált fel egy japán tudós

A mai kor emberének vágya, hogy a tuberkulózisnak nevezett gyilkos kórt leküzdje, rövidesen úgy látszik mégis valóra válik. Dr. Azimának, az osakai japán egyetem nagyírú tanárának, aki a tüdővész egyik legkiválóbb ismerői közé tartozik, hosszú évek tudományos kutatásai során sikerült egy oltóanyagot felfedeznie, amellyel az utóbbi évek folyamán Japánban több ezer tüdőbajost gyógyított ki. Az elért eredmények alapján — úgy véli az orvos tanár — sikerülni fog Japánban az oltási kényszerű bevezetést. A csodás hatású oltást a tanár röviden A=O-szérumnak nevezte el. Az A=O szérum lényegében fehéranyagból áll, amely azonban nem tartalmaz több csiraképes bacillust. Dr. Calmette francia orvosnő találmányát, a B=C=G-szérumot az orvosok általában nem szeretik használni, mert még élő, kótozó bacillust tartalmaz, amelyek a fertőzés veszélyét korántsem zárják ki. A japán szérumnál azonban ilyesmitől nem kell tartani. Japánban gyermekeket és felnőtteket oltottak be a szerrel. Az eddigi tapasztalatok szerint a szérum egyrészt fokozza a szervezet ellenállóképességét fertőzésekkel szemben és a fehéranyag speciális el-

lenmérgek kiválasztását teszi lehetővé, másrészt pedig esetleges fertőzés után megakadályozza a szervi tuberkulózis kialakulását. A szérumnak tehát egyrészt profilaktikus, másrészt pedig gyógyító hatása van. Ismeretes, hogy a kultúrember szervezetében mindig találhatók bacillusok, amelyek bizonyos körülmények között tüdővést okozhatnak. A szérum tehát azt is megakadályozza, hogy a lapangó tuberkulózisból súlyos tüdővész fejlődhesen. Az oltószérumot mindezekben az esetekben fényes sikerrel alkalmazták. Így például egy szövőgyár háromezer munkását oltották be az A=O-szérummal s az oltást követő tizenhat hónap alatt egyetlen halálos kimenetelű eset sem fordult elő. De nemcsak az egyes üzemekben, hanem az egész országban jelentékenyen visszaféledt a tüdővész halálások száma. Az oltás hatása-képen a szervezet néhány évre immunissá válik fertőzésekkel szemben.

Gyermekeknek különösen hatásosnak bizonyult az oltás, mert csaknem kivétel nélkül megerősödtek és súlyban is gyarapodtak. Duzzadt limphátikus mirigyek csakhamar lelohadtak és a tüdő javulása röntgen útján is ellenőrizhető. A

Sipos Jenő áruháza, Cluj,

értesíti a n. é. közönséget, hogy előnyös összeköttetése révén bevezette a világhírű tiszta selyem „Három korona” védjegyű női harisnyák eladását.

E harisnyák ára 250 Lei.

Felhívja a vásárló közönség figyelmét arra, hogy a „Három korona” védjegyű harisnyák eladási ára Párisban 50 francia frank, tehát 300 lei.

mert a pénzügyminiszter ur legújabbán kelt rendelkezései szerint ugysem halhatok meg és az örök élet és az ezzel kapcsolatos örök adótarozás gályarabságára vagyok ítélve. A pénzügyminiszter ur ugyanis elrendelte, hogy az adóhátralékok kifizetése nélkül nem lehet meghalni s miután a pénzügyminiszter urnak a belügyminisztérium is szolgálatára áll rendelete végrehajtásában: várható, hogy a halál összes utazói és ügynökei hosszabb időre kitiltatnak Románia területéről. Így tehát fölszögessé válik a halálesetre szóló biztosítás díjainak fizetése, mert ha az én, vagy a román állampolgárok nagy összességének adótarozásait veszem figyelembe, úgy annak letörlesztésére legalább ezer esztendőre van szükségem.

Nagyon sajnálom, hogy ezen levellel szomorúságot okozok a tek. igazgatóságnak, azonban szomorúságomban vigasztal az a tudat, hogy se Woronoffot, se Steinach professzort nem kell igénybe vennem, ahhoz, hogy hosszú életű legyek a földön.

Kiváló tisztelt:

Y. Z.

Ime: így tükröződik vissza a pénzügyminiszteri rendelet az adóalanyok szomorú szívében! A másolat hiteltelű:
(s. l.)

A gyermekek visszanyerik régi vidámságukat és étvágyukat és szomelláthatólag felélednek. A szülők természetesen alig győznek hálakodni. E fényes eredmények alapján azt hiszi Azima tanár, hogy két generáción belül sikerülni fog a tüdővész teljesen leküzdeni.

Eckener repülőgépen Washingtonba utazik

Newyork, aug. 30. Eckener dr. ma részt vesz a tiszteletére Newyorkban rendezett lunch-on, majd repülőgépre száll s Washingtonba utazik, ahonnan holnap visszatér Newyorkba.

A Newyork Herald értesülése szerint a Graf Zeppelin Friedrichshafenbe visszazárkózva, új burkolatot kap.

Newyork, aug. 30. A Graf Zeppelin utasai az újságíróknak kijelentették, hogy a világgörülű ut legszebb látványa a nyugati amerikai part megpillantása volt. Úti élményeikből még érdekesebb az, hogy Szibéria felett alig valamivel a fagypontnál magasabb hőmérsékletben utaztak s a japán tenger felett már megcsapta őket a meleg légáramlat. A léghajó nagy gyorsasága folytán az amerikai kontinens feletti utban folyton változott előttük az alant elterülő vidékek képe s így azt hosszú időn át sem unhatták meg.

CHARITÉ szanatórium

Cluj-Kolozsvár, Strada Regală (Majális utca) 12a. szám. Telefon: 600.

Sebészeti, Belyógyászat (cukor-, vese- és anyagcseréjének megzavarásának diétás kezelése). Szülészet (külön szülészobával és gyermekágyas osztállyal). Nőgyógyászat. Urológia. Orthopédia. Szemészet. Fülészet. Orr- és gégegyógyászat s b. Legjelesebb speciálista orvosok vezetése alatt. Röntgen. Vegyi és bakteriológiai vizsgálatok. Gyógyfürdők (szérsav, hab, jód, kén, stb.) Villamos kezelések. Fogó- és hízőkurák, bejárók és napi ellátási és ápolási díj: I. oszt. 450, II. oszt. 350, III. oszt. 260.

Igazgató főorvos: Prof. Dr. Steiner Pál

Miért dolgozunk? A gyerekekért?

Igen. — Jön az iskolaid. — Várjunk-e még? — Nem! Kezdjünk gondoskodni. Kérjünk még ma Lepagétól jegyzékeket.

Augusztus 31-én megnyílik a New-York szálló étterem.

Az éttermünk megnyitáskor a híres Hubert és Ligeti Jazzband zenekara válogatott műsorról hangversenyeznek!!!

Grand menüj

Parkettánc!

Grand menüj

Az elegáns világ találkozóhelye.

A pale

A hivatalos Békehangszerint 9

London, aug. 30. palesztinai visszazárkózott J. előtt fogadott e megnyugtató k. lentette többek dése szerint

most már ni gyed

mert mindenki nak már része fén is.

A palesztinai tikusan itéji m kisebb összetű mindenütt rend. A kormányzósá akiket a rendb felfegyvereztek. vereiket. A kar és mindenütt u

A keleti hatá madások n London, aug.

Zsidó

Macdonald minden részébő iratot kap a pá att.

Amszterdamba nagygyűlést tart zati javaslatot f felszólítja az ang ladekialanul lép tőzkeletéseket, am nek az összetűz gyűlés határozat adták a Hágáb son és Snowden

Páris, aug. 30. cionista gyűlést eseményekkel ka

A gyűlés utó elé ak

a rendőrség az nujást befittotta. Varsó, aug. 30. este óriási töme a palesztinai ös konzulátus épü szentét védte. A hogy az épületb

Impoz dem a pale

Kolozsvá teket fog reskedők

(Cluj-Kolozsva tud.) Mialatt a követik a tiltak események miatt sága is különbö jában juttatja k háborodást és e zajlott palesztin belőle.

Rendkívül im kolozsvári zsd amely vasárna az Epiómuunk uccas

A holnapi tiltal zsidó lakossága dasági és mind különbség nélkül felemelje tiltak országépítés és

A palesztinai hatóságok befejezettnek tekintik az arab zavargásokat

A hivatalos jelentések szerint újabb támadásoktól nem kell tartani. Békehangulat indult meg az arab lakosság körében. Hivatalos közlés szerint 96 zsidó, 52 arab és 4 keresztény esett el az eddigi harcokban

London, aug. 30. Sir John Chancellor, palesztinai főkörmányzó Kairóból visszatérkezett Jeruzsálembe. Elutazása előtt fogadott egy zsidó küldöttséget és megnyugtató kijelentéseket tett. Kijelentette többek között, hogy meggyőződése szerint

most már nincs szükség a zsidó ne-gyedek kiürítésére.

mert mindenkit kellő védelemben tudnak már részesíteni jelenlegi lakóhelyén is.

A palesztinai kormányzat optimiztikusan ítéli meg a helyzetet. Néhány kisebb összetűzésen kívül általában mindenütt rend és nyugalom uralkodik. A kormányzás angol tisztviselőitől akiket a rendbontások első napjaiban felfegyvereztek, most visszavették fegyvereiket. A karhatalom elegendő számu és mindenütt ura a helyzetnek.

A keleti határvidéken az arab támadások nem ismétlődtek meg.

London, aug. 30. A lapokhoz érkezett

jelentések szerint a palesztinai kormányhatóságok kijelentették, hogy nagyobbarányu zavargások és összetűzések most már kizárt dolognak látszanak. A katonaság teljesen ura mindennütt a helyzetnek. Dobby ezredes, a ki-rendelt angol csapatok főparancsnoka kijelentette, hogy

a rendelkezésére álló katonai erők teljesen elegendők minden oldalról jövő rendzavarások leverésére.

A Jeruzsálem környéki arab parasz-tok küldöttséget menesztettek a kormányzói hivatalhoz.

A küldöttség kijelentette hogy az arabok békében akarnak élni és szándékuk dokumentálására hajlandók gyermekeiket tuszokul felajánlani.

Az ausztráliai zsidók gyűlésen bizalmat szavaztak az angol kormányzat és köszönetet mondtak a gyors csapatszámokért, amelyek segítségével most már urrá tudnak lenni a zavargások felett.

város lakosságának minden rétege képviselve volt. A tiltakozó gyűlést, zsufolt terem mellett, Salamon Béla nyitotta meg; majd a Központ képviselőiben dr. Weissburg Chaim tartott beszédet, melyben a zürichi cionista világkongresszus és a kibővített Agency megalakulása által keletkezett bizakodó hangulatot szembeállította azzal a lesújtó gyászsal, amelyet a palesztinai események borítottak az egész világ zsidóságára. A nagyhatásu beszédet a tiltakozógyűlés közönsége mely megilletődéssel hallgatta végig, majd hatalmas protestáló tüntetés mellett egyhangulag fogadta el a dr. Kassovitz Endre által előterjesztett határozati javaslatot, amelyhez hasonló szövegű határozatokat fognak az összes erdélyi tiltakozó gyűléseken meghozni. Végül a gyűlés a brit gyarmatügyi minisztériumhoz intézett egy angol nyelvű táviratot, melyben tiltakozik a palesztinai kormány erélytelensége ellen, követeli a bűnösök megbüntetését és a palesztinai rendőrségnek zsidó legénységgel és tisztikarral való kibővítését.

TILTAKOZÓ TÁVIRATOK

Nagyváradon vasárnap délelőtt lesz a tiltakozó népgyűlés, amelyen a kolozsvárihoz hasonló határozati javaslatot és Londonba szóló táviratot fognak elfogadásra előterjeszteni. Temesváron valószínűleg a jövő hét csütörtökén fogják a tiltakozó gyűlést megtartani, amelynek előkészítését az ottani zsidó ifjúsági egyesületek végzik. Ezek részéről az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöksége ma a következő tartalmu táviratot kapta:

„A temesvári cionista ifjúsági szervezetek ötven kiküldöttje ezernél több szervezett cionista ifju képviselőiben augusztus 28-ikán megtartott gyűlésen mely fájdalommal és megdöbbenéssel tárgyalta a megrendítő palesztinai eseményeket. Egyhangu határozatában felhívta a szövetség vezetőségét, hogy azonnal szervezze meg Erdély zsidóságának tiltakozását, csatlakozzék a világ zsidóságának tiltakozásához és követelje állandó zsidó karhatalom felállítását Palesztinában, mindezeket pedig a mandatárius hatalommal azonnal a legerélyesebb formában közölje.

Ifjúsági Blokk: Reitter Ernő.

Értesülésünk szerint a jövő csütörtökre tervezett tiltakozó gyűlésen nemcsak

A regáti és beszarábiai zsidók tiltakozása

Bukarest, aug. 30. A palesztinai események nagy izgalmat és elkeseredést kellettek a regáti zsidóság körében is. A zsidó szervezetek iródait az érdeklődők száza ostromolják meg, akik szeretnék hirt kapni Palesztinában tartózkodó hozzátartozóikról. Fokozta az izgalmat, hogy a lapok jelentése szerint az arabok feldúltak az ACRE-telepet, ahol romániai telepesek vannak. Kiderült azonban, hogy ez a hír téves. Az Acretől távirat érkezett a bukaresti cionista szervezethez, amely szerint

a romániai zsidók közül senkinek sem történt baja.

Magántáviratok is érkeztek, amelyek megnyugtatón igyekeznek a hozzátartozókat.

A bukaresti zsidóság egyébként vasárnap nagygyűlést tart, amelyen tiltakozni fognak a palesztinai események és az ottani hatóságok magatartása ellen. A gyűlés szónokai a különböző szervezetek megbízottai lesznek.

A hadügyminiszteről számos romániai tartalekos tiszt engedélyt kért, hogy Palesztinában önkéntesként harcolhasson az arabok ellen.

az összes zsidó testületek, hanem a hitközségek is hivatalosan részt fognak venni. A temesvári zsidó kereskedők körében az a mindenképen követésre méltó kezdeményezés merült fel, hogy minden városban a tiltakozó gyűlések napján a zsidó kereskedők tiltakozásuk jeléül egy órára lezárják üzleteiket.

Az erdélyi zsidó ifjúság nevében a Marosvásárhelyen működő országos Barisszia-központ a következő táviratot küldte a Zsidó Nemzeti Szövetséghez:

„Cion, Cluj. Az Aviva-Barisszia Hitachdutok nevében is kérjük minden formában tiltakozni a Palesztinában történt események miatt. Tihanyi.”

MAROSVÁSÁRHELY TILTAKOZÁSA

Ugyancsak Marosvásárhelyről érkezett az ottani zsidóság nevében a következő szövegű távirat:

„Zsidó Nemzeti Szövetség, Cluj. Baron L. Pop 10. Palesztinai zavargások megdöbbenők. Tiltakozunk az angol kormányhatóságok erélytelensége miatt. Kérjük a szövetség tiltakozását. Helyicsoport: dr. Krausz.”

Marosvásárhelyen egyébként ugyancsak vasárnap délelőtt 11 órakor tartják meg a tiltakozó népgyűlést. A népgyűlésen, amely az ujonnan épült Zsidó Kulturházban lesz, a város egész zsidó lakossága fog részt venni. Az elfogadásra kerülő határozati javaslatot itt is a város minden zsidó lakosával alá fogják írni, mint ahogy a többi városokban is így lesz és az így összegyűlt tiltakozó aláírásokat az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség el fogja juttatni Londonba.

A DÉSI ZSIDÓSÁG DEMONSTRÁCIÓJA

Dés zsidósága vasárnap este tartja meg a palesztinai események elleni tiltakozó gyűlést a zsidó óvoda udvarán. A gyűlés szónokai között van Dux Mór, volt dési bankigazgató, aki most érkezett meg Palesztinából, továbbá Rosenzweig M. Jehuda, a Zsidó Nemzeti Szövetség dési helyicsoportjának elnöke, valamint Feuerstein Kálmán, aki a zsidó ifjúsági kör nevében és Stern Géza, aki a Poalé Cedek nevében fog beszédet tartani.

Tiltakozó gyűlések megtartását jelentették be a felsorolt városokon kívül még Szilágycsehből és Besztercéről.

Igen sok helyről telefonon, vagy más módon jelentették be a helyicsoportok, hogy városuk egész zsidó lakosságának nevében tiltakozásukat fejezik ki a palesztinai események miatt, amelyek egyformán a legmélyebb megdöbbenést és felháborodást váltották ki az erdélyi zsidóság minden rétegéből. A tiltakozások ügyében a vezető helyicsoportoknál az a felfogás alakult ki, hogy a gyűléseket a jövő hét végéig mindenütt lehetőleg egységes formák között kell lefolytatni.

Zsidó tiltakozógyűlések az egész világon

Macdonald miniszterelnök a világ minden részéből számos tiltakozó táviratot kap a palesztinai események miatt.

Amszterdamban a tegnap a cionisták nagygyűlést tartottak, amelyen határozati javaslatot fogadtak el. A határozat felszólítja az angol kormányt, hogy haladéktalanul léptessen életbe olyan intézkedéseket, amelyekkel véget vethetnek az összetűzéseknek. A cionista nagygyűlés határozatát még tegnap este átdták a Hágában tartózkodó Henderson és Snowden angol minisztereknek.

Paris, aug. 30. Tegnap este kétezer cionista gyűlést tartott a palesztinai eseményekkel kapcsolatban.

A gyűlés után az angol követség elé akartak vonulni.

a rendőrség azonban a tüntető felvonulást be tiltotta.

Varsó, aug. 30. Lembergben tegnap este óriási tömeg tüntetett Anglia ellen a palesztinai összeütközések miatt. A konzulátus épületét erős rendőri kényszerlet védte. A tömeg azon törekvését, hogy az épületbe behatolhasson, a kar-

hatalom megháusította. Utóbb a tömeg fenyegető magatartása miatt erősítések érkeztek a helyszínre és a tüntetőket szét akarták szórni, aminek során hét embert megsebesítettek.

London, aug. 30. Az angol főváros egyik munkásnegyedében ma

az angol cionisták szociálista szárnya gyűlést tartott, amelyen tiltakoztak az angol kormányzat palesztinai erélytelensége ellen.

London, aug. 30. Ideérkezett jelentések szerint Párisban, Szalonikiben, Varsóban, Kattovitzban és Csehszlovákia több városában tovább folytatódtak az angol konzulátusok előtt az angolel- lenes tüntetések a palesztinai események miatt.

A gyarmatügyi minisztérium közlése szerint a nagyszámu karhatalom megjelenése mindenütt kedvező hatást gyakorolt az ideges hangulatra. A hivatalos veszteséglista a következő: halottak: 96 zsidó, 52 arab és 4 keresztény. A kórházakban ápolnak még 151 zsidót, 103 arabot és 9 keresztényt.

Impozáns tiltakozógyűléseken demonstrál erdély zsidósága is a palesztinai események ellen

Kolozsváron a hitközségek gyászistentiszteleteket fognak tartani. A temesvári zsidó kereskedők a tiltakozás jeléül egy órára le akarják zárni üzleteiket

(Cluj-Kolozsvár, aug. 30. Az Új Kelet tel.) Mialatt az egész világon egymást követik a tiltakozó gyűlések a palesztinai események miatt, Erdély és Bánát zsidósága is különböző demonstrációk formájában juttatja kifejezésre azt a mély felháborodást és elkeseredést, amelyet a lezajlott palesztinai zavargások váltottak ki belőle.

Rendkívül impozánsnak ígérkezik a kolozsvári zsidóság tiltakozógyűlése, amely vasárnap délelőtt 11 órakor lesz az Épitőmunkások Otthonának Patak-uccai helyiségében.

A holnapi tiltakozó gyűlésen Kolozsvár zsidó lakossága politikai, társadalmi, gazdasági és minden más árnvalatra való különbség nélkül fog részt venni, hogy felemelje tiltakozó szavát a palesztinai országépítés és az egész zsidóság legszen-

tebb jogainak brutális veszélyeztetése ellen, egyben pedig, hogy leszógezza azon követeléseit, amelyek teljesítése nélkül semmi sem biztosíthatja a zsidóságot arról, hogy a legutóbbi megrendítő események nem fognak-e valamikor megismétlődni.

A vasárnapi tiltakozó népgyűlés mellett Kolozsvár zsidósága abban a formában is meg fog emlékezni a palesztinai harcok zsidó áldozatairól, hogy

a hitközségek gyászistentiszteleteket fognak tartani,

az ortodox templomban pedig szombaton Glasner Akiba főrabbi tart gyászbeszédet a palesztinai zavargások miatt.

A TORDAI TILTAKOZÓGYŰLÉS

A tordai zsidóság csütörtökön este tartotta meg tiltakozó gyűlését, amelyen a

us 31.
uj,
ette a
adását.
ei.
véd-
OO lei.
vidámsá-
mellátható-
mészesen
és eredm-
anar hogy
fog a tudó-
épen
tazik
dr. ma
ewyorkban
pülőrépbe
ahónnan
se szerint
fenbe viz-
Zepelin
elentették,
ebb látvá-
megpillan-
g érdekes
valamivel
mérés-
felett már
amlat. A
olytán az
ban foly-
elterülő
időn át
É
Regálá
n: 600.
vese- és
rás keze-
bdval és
gyászai.
Fülészet.
g jelesebb
Röntgen.
Gyógy-
és, stc.)
urák, be-
plási díj:
260.
ner Pál
nk?
?
nk
reket.
ül

Bucsuzó kolozsvári színészek

Szerda este a „Vakablak” című dráma keretében bucsuzott el a kolozsvári Magyar Színház közönségétől Kemény László és Székelyhidy Adrienne, a színház drámai társulatának két szimpatikus és értékes tagja. Kemény László, aki egészen fiatalon került a kolozsvári Magyar Színházhoz, pár év alatt a művészi fejlődésnek olyan skáláját futotta meg, mely csak a legkivételesebb és leg-hivatottabb tehetségek ismertetőjele. Fér-fias ereje, nemes belső hője, egész külső habitusa a nagy színészek karakterisztikumát mutatta azokon az éveken át, melyeket a közönség legnagyobb szeretete mellett a kolozsvári Magyar Színház színpadán töltött. Távozása csaknem fájdalmas számunkra, mert aligha hisszük, hogy Kemény László mindig élmény számba menő művészetét könnyen pótolható volna. Mégis: jókívánságokkal bucsuzunk tőle, abban a reményben, hogy a jövő szezomban viszontláthatjuk. — Nagy veszteséget jelent Székelyhidy Adrienne távozása is. Ő még nem érkezett el fejlődése lehetőségeinek csúspontjára, de mindig komoly ígéret volt, valahányszor új szerepekben láttuk felragyogni diadalmas nőiségét, finom, hivalkodás nélküli szépségét. Szíve s kivételes bája van ennek a fiatal színésznőnek, aki most igaz sajnálatunkra szintén elhagyja Kolozsvárt, hogy egy más színpadon szaporítsa sikereit. Tegnap este mindkét művészt a közönség meleg szeretettel ünnepelte. A többi szereplők is mindent megtettek arra, hogy a bucsu este meleg hangulatát művészetükkel emeljék. É

Tegnap, csütörtökön este, a drámai társulat két másik erőssége: Laczkó Aranka és Hoykó Ferenc bucsuztak el a kolozsvári közönségtől a „Csirkefogó” című vígjátékban. Laczkó Aranka, aki hosszú évtizedeken keresztül volt a kolozsvári magyar színház főerőssége, végleg visszavonul a színpadtól, ami nemcsak a kolozsvári színészet számára nagy veszteség, hanem az egyetemes magyar színészet számára is. Az ő, néha Jászai Marija emlékeztető erejű drámai ábrázoló művészte ugyiszólván 1 korszakot zár le, a klasszikus magyar emberábrázolás korszakát. Távozása, illetőleg visszavonulása felmérhetetlen veszteséget jelent a kolozsvári színészet-re. Vele nemcsak egy korszak zárul le, hanem a művészet iránti önfeláldozó lelkeségnek egy pompás példánya is eltűnik az erdélyi színészvilágból. Tegnap este utólag láttuk felragyogni Laczkó Aranka nemes művészetét s a bucsuzó tapsok s a virágerdő közepette úgy éreztük, hogy valami pótolhatatlan érték távozott el kultúréletünkől.

Hoykó Ferenc is elbucsuzott tegnap este a kolozsvári közönségtől. Az ő távozásával is érzékeny veszteség éri a kolozsvári színészetet. Hoykó fiatalos kedvessége és közvetlensége mindig üdítőleg hatott a színpadon. Ritka képességgel megáldott színészember: a hangja olyan zenei, a beszéde olyan meleg s színes, mintha a lelki élet legmélyéről buzogna fel. S még olyan fiatal, hogy minden reménye még lehet arra, hogy igen szép karriert fog megfutni. Kár, hogy Hoykó művészi kibontakozására a kolozsvári színpad nem ad többé lehetőséget. Kár, mert az erdélyi színészetnek nincsenek olyan fiatal erői, akiktől a nívó gyors emelkedését lehetne várni. Hoykó igazi és minden kétséget kizáró

ígéret volt. Tegnap este éreztük ezt legjobban, amikor a sekélyes és kispolgári érzelmességre spekuláló vígjáték keretében is őszinte emberi hangokat tudott megütni.

Négy erdélyi színészember távozik tőlünk: négy értékes az amugy is dilettánsoktól veszélyeztetett erdélyi kultur-

életen. Amikor meleg szeretettel bucsuzunk tőlük, — egyben önkénytelenül felvetődik a kérdés: vajon az idei szezomban mely a beharangozott programmon keresztül nem biztat különösebb kultúréményekkel. — visszahozza-e a kolozsvári színháztársaság régi fényléseit? ... (s. l.)

Genfben megalakult a népkisebbségi újságírók nemzetközi szervezete

Genf, aug. 30. Genfben a napokban lezajlott kisebbségi kongresszussal kapcsolatban tegnap megalakult a népkisebbségi újságírók nemzetközi szervezete, melynek az a célja, hogy a kisebbségi újságírók helyzetét nemzetközileg megjavítsa.

A szervezet elnökévé Besednjak olaszországi szlovén lapszerkesztőt választották meg. A megalakulásban részt vettek az ott tartózkodó erdélyi kisebbségi újságírók is, akik közül dr. Sulyok Istvánt be-választották az új szervezet tanácsába is.

Egész Erdélyben nagy meglepéssel vették tudomásul a kolozsvári szefárd hitközség feloszlását

(Cluj-Kolozsvár, aug. 30. Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet tegnapi híradását, mely szerint Maniu miniszterelnök egyenes utasítására megsemmisítették a kolozsvári szefárdoknak spanyol zsidó hitközség alakítására szóló engedélyt — ország-szerre általános meglepéssel váltott ki. A kolozsvári példán felbuzdulva ugyanis az ország más városaiiban is megmozdul-tak az elégedetlenek, hogy a törvényt fel-használva szakadást provokáljanak a hitközségekben. A kormány döntése elvi természetű és magátólértelődően mind-azon helységekre vonatkozik, ahol a ko-lozsvárihoz hasonló alakulatok létrejöttek a kultuszminisztériumi aligazgató „töve-déséből”.

Glasper Akibához, a kolozsvári ortodox hitközség főbírához a mai nap folya-mán egymásután érkeztek táviratok Erd-ély minden részéből, amelyekben az or-todox hitközségi szervezetek üdvözlik a főbírából Maniu miniszterelnöknek tett in-tervenció sikere alkalmából. Maniu egyébként igen szívélyesen fogadta a fő-

rabbit és Schwartz Jakab elnököt és mélyes felháborodással szerzett tuda-mást a történekről. Glasner főbírá el-mondotta a miniszterelnöknek a prágai főbírá esetét, aki megjelent a császár előtt, hogy a zsidóüldözések ellen tiltá-kozzék és igazgatóságában olyan hangot használt a császárral szemben, hogy az adjuváns figyelmeztetni volt kénytelen.

— Belőlem sokszázszor zsidó hangja beszél most, — volt a rabbi válasza. — Én nyugodtan beszélek — mon-dotta a főbírá a miniszterelnöknek, — de rajtam keresztül is százezer erdélyi zsidó kéri, hogy a kormány tegyen igazságot ebben a kérdésben.

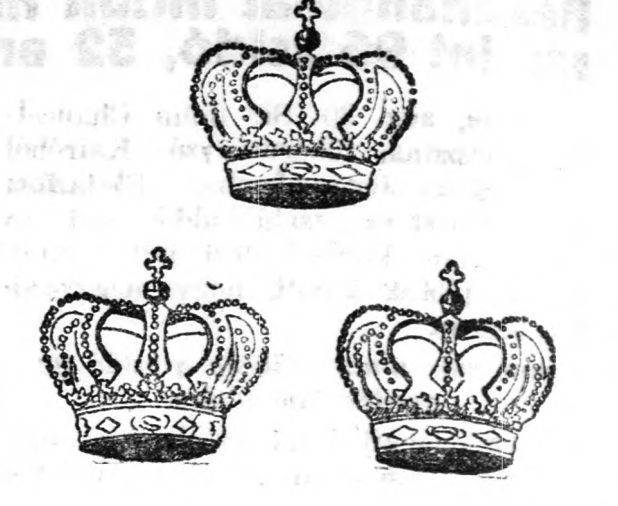
Maniu telefonon értesítette a kultusz-minisztériumot, hogy az engedélyt azonnal semmisítsék meg, és erről öt még a nap folyamán értesítsék. A ko-lozs megyei prefektúrára ma megérke-zett az új spanyol hitközséget feloszlató rendelet, amelyet a 30 napos mult-ra visszatekintő hitközségnek ki is kézbe-sítek.

Zsidó ifjusági könyvek:
Oszkár bácsi zsidó meséi — 30 lej
Sas Irén: Kol-nidre — — — 30 „
Bar-Kochba (Elbeszélések, ver-sek, szindarabok gyűjte-ménye — — — — — 60 „
Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályá-ban. (A pénz előzetes beküldése esetén portómentes szállítás.)

Szüilők! Tanítók!
A Hazivan
képes héber A. B. C.
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.
Ara 50 lej (és portó.)

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.
CLUJ, PIATA UNIRII 7. SZÁM
Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár Marosvásárhely és Nagyváradon. — Saját tőkét 97 millió lej.
Affiliált intézetei: Tordaaranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz. -Keresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. — Mindenbankügyletet legelőnyösebben véggez. — Engedélyezett devizahely. Arurak árai a vasut mellett. De ét ret elfogad

A Deauville-i és Vichy-i elegancia versenyen a tiszta selyem

HAROM KORONA védjegyű harisnya aranyérmet nyert.

Egy nem mindennapi gyászjelentés

Nagy az öröm a kolozsvári ortodox hitközség berkeiben. A szefárd hitközség működési engedélyét megsemmisítette Maniu miniszterelnök. Az Uj Kelet mai híradása valósággal bombaként hatott s a szerkesztőségi telefon egész nap csilingelt, aggodalmaskodó hitközségi tagok érdeklődtek vajon csakugyan megfelel-e a hír a valóságnak. Egész nap folyamán arról folyt a purparlé kávéházakban, üzletekben és magán-házakban. A miniszteri rendelkezésnek már humoristája is született. Ma dél-után egy gyászjelentést küldtek be szer-kesztőségünkbe, amely jóízű szellemes-ségénél fogva megérdemli a nyomdafes-téket. Ime a nem mindennapi gyászje-lentés.

Szomorodott szívvel jelentjük, hogy sze-retett, felejtethetlen gyermekünk, az
Orthodox spanyol (szefárd) hitközség
f. hó 29-én, 30 napos korában Bukarestben váratlanul elhunyt. Minden reményünk, amit fűztünk a Drágához (belkerült nekünk szász-vezekbe), porbaszált.
Az áldozati szent mise (berách) f. hó 31-én fog az urnák bemutatásán a Kádár-utcai katedrálisban hamisítatlan spanyol rítus szerint.
Az egyik, ur adta, a másik ur vette, dicsér-tessek az Ő neve mindörökké, Amen!
Halberstamm I. mint apa.
Ulimann Salamon, Bistrița mint keresztapa.
Freund J., Naszód, mint bánatos házi barát.
Dr. Socol Aurel, mint bábaasszony.
Sajnos, nem nagy a kilátás, hogy fel-támadunk.
A temetést az „Igazság” rendezte.

Ez a gyászjelentés azt hisszük vigá-szul szolgálhat a szatmáriaknak is.

HOTEL NEW-YORK CLUJ
Grand Hotel
Ujonnan berendezve és átalakítva!
Tiszta, elegáns, olcsó szobák, minden komforttal ellátva.
Uj szakszerű vezetés.
Telefon és fürdő.
Központi fűtés!!!
Figyelmes kiszolgálás!!!

Szombat, 1929
A ki...
Ha...
(Genf, 1922...
ja igyekszik a...
gresszusa me...
kisebbségi ké...
zött. Számoln...
nagy intern...
nemzeti álla...
ségek kölcsön...
könnyű, se ne...
megnyilatkoz...
európai béke...
tásának priz...
ni, milliméter...
pontos mérleg...
Az...
Motzkin a...
nagy beszéd...
nek a gondola...
— Könnyű...
most kiterget...
den fájdalom...
történt és föle...
tendő óta a k...
legációk tomb...
forró közönség...
zásoknak. Mi...
gyünk, nem s...
kongresszus...
egyetlen felad...
tenie, meggyőz...
arról, hogy a...
nemcsak hogy...
rópa békéjére...
a nagyobb vesz...
fogynának ösz...
kérdés megoldá...
Az európai...
kongresszus...
ciók nem orszá...
szerint alkotna...
romániai, leng...
vákiai csoport...
német, ukrán...
a kongresszus...
portokat fogja...
a kongresszus...
sebbségeinek...
ségi kérdés elm...
sebbségi problé...
Már a napir...
lítva, hogy a...
hassék kínosa...
Valamennyi de...
helyzetéről szer...
het: a napirend...
kisebbségi kérd...
való viszonyár...
ritásáról és a...
ról. Mégis val...
a saját helyzet...
mig az elnöki...
Az...
Lewickji a le...
logátusa siet le...
országai ukrán...
ség a saját f...
kisebbség Len...
még valamit m...
és szélesre tárja...
ki emelvényről...
akarja hirdetni...
— Hiszük, k...
az ideiglenes k...
rának...
Tovább nem...
csengő belefojt...
Amint vigyá...
hogy a jelenleg...
ne érje, épen...
kődik a fölött...
pek kritizálás...
illető többségi...
számban kisebb...
tusok nemzeti...
lengyelországi...
nem németorszá...
És ha a lengy...
legátusai felsá...
nának lengyel...
re elriasztaná...
Amerik

A kisebbségi kongresszus természetrajza

Hangfogóval beszélnek Genfben a kisebbségi delegátusok

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársától —

(Genf, 1929 aug. 27.) — Harmadnapja igyekszik az európai kisebbségek kongresszusa megmaradni a közepeten a kisebbségi kérdés három adottsága között. Számolnia kell a kongresszusnak a nagy internacionális fórumokkal, a nemzeti államokkal és az egyes kisebbségek kölcsönös érzékenységével. Se nem könnyű, se nem nehéz feladat. Minden megnyilatkozását a kongresszusnak az európai béke és a kisebbségek szolidaritásának prizmáján keresztül kell lemérni, milliméterekre és milligrammokra, pontos mérleget.

Az európai béke szolgálatában

Motzkín a megnyitó ülésen tartott nagy beszédében kifejezést is adott ennek a gondolatnak.

— Könnyű volna — mondotta — itt most kifejezést a kisebbségi sors minden fájdalmát. Arról beszélni, hogy mi történt és főleg mi nem történt tiz esztendő óta a kisebbségi kérdésben. A delegátusok tombolnának a lelkesedéstől és forró közönség-sikere volna a tanácskozáson. Mi azonban hangfogót kell tegyünk, nem szabad veszélyeztetnünk a kongresszus egységét. A kongresszus egyetlen feladata, amit sikerült is betöltenie, meggyőzni Európát közvéleményét arról, hogy a kisebbségek szolidaritása nemcsak hogy nem jelent veszélyt Európa békéjére, sőt ellenkezőleg az volna a nagyobb veszély, ha a kisebbségek nem formálnak össze az európai kisebbségi kérdés megoldására.

Az európai béke gondolata lebeg a kongresszus fölött. A különböző delegációk nem országok, hanem nemzetiségek szerint alkotnak közös csoportot. Nincs romániai, lengyelországi vagy csehszlovákiai csoport, hanem zsidó, magyar, német, ukrán, katálán stb. csoportok és a kongresszus ezeket a nemzetiségi csoportokat fogja közös keretbe. Nincs szó a kongresszuson az egyes országok kisebbségeinek helyzetéről, csak a kisebbségi kérdés elméletéről és a közös kisebbségi problémák megoldásáról.

Már a napirend is úgy van összeállítva, hogy a kongresszus ki ne siklót-hassék kinosan kiépített vágyánáról. Valamennyi delegátus saját népének helyzetéről szeretne beszélni, de nem lehet a napirend nem engedi. Beszélhet a kisebbségi kérdésnek a népszövetséghez való viszonyáról, a kisebbségek szolidaritásáról és a kisebbségi sajtó feladatairól. Mégis valamennyi delegátus beszél a saját helyzetéről legalább is addig, míg az előző csengő felbe nem szakítja.

Az ukrán többségi kisebbség

Lewickji a lengyelországi ukránok delegátusa siet leszögezni, hogy a lengyelországi ukrán nép nem kisebbség. Többség a saját földjén, csak ideiglenesen kisebbség Lengyelországban. Szeretne még valamit mondani. Felemeli hangját és szélesen tárja ki két karját és a szónoki emelvényről mint egy hegy tetejéről akarja hirdetni vallomását:

— Hisszük, hogy lesz egy idő, amikor az ideiglenes kisebbségi sorsban élő ukránok...

Tovább nem folytathatta. Az előző csengő befojtotta a szót.

Amint vigyáz az előző csengő arra, hogy a jelenlegi államkereteket támadás ne érje, éppen olyan aggodalommal örködik a fölött is, hogy egyes többségi népek kritizálásával bántalom ne essék az illető többségi népből eredő és más országban kisebbségi sorsban élő delegátusok nemzeti önérzetén. Mert nemcsak lengyelországi német kisebbség van hanem németországi lengyel kisebbség is. És ha a lengyelországi kisebbségek delegátusai felszagos oros szavakat találnának lengyelországgal szemben, örökre elriasztanák a kongresszusról más

országok lengyel kisebbségeit, — akik két év óta amúgy sem jönnek a kongresszusra.

Minderre ügyelni az elnökség dolga. Azért színtelen minden beszéd. Egymásután vonulnak fel a tribünre az egyes kisebbségi delegációk szónokai: Paul Scheiman a litvániai német, Joan Estelrich a spanyolországi hatalap, Hasenblatt dr. az esztországi német delegátus, aki az esztországi kisebbségek kultúrautonomiáját kidolgozta, Zamontli bukovinai ukrán szenátor, Brandsh erdélyi szász, Margulies csehszlovákiai zsidó, azután lettországi és lengyelországi litvánok, akadémiások szárazsággal fejtegetik a kisebbségi kérdés technikai megoldása mennyit fejlődött, vagy mennyit fejlődött vissza tiz esztendő alatt a népszövetségben.

Kisebbségi ellentétek

Lehetne pedig beszélni ezen a kongresszuson a németországi lengyelek speciális problémájáról. A német delegátusok azonban úgy vélik, hogy a németországi lengyelek önként minden külső nyomás nélkül feladják népi mivoltukat és saját akaratukból asszimilálódnak. A német delegátusok hajlandók is akceptálni ezt az álláspontot és rendszerben levőnek találják. Ugyanakkor azonban korántsem veszik ilyen természetesen, hogy ha a szatmári svábok magyaroknak vallják magukat és vissza akarják vezetni őket a közös germán törzshöz. Amint hogy a bukovinai ukránok sem nyugodnak abba bele, ha egy-egy ukrán falu lakossága, amely csak ukránul beszél most arra ébred, hogy talán idők során elukránosodott románok le-

származottjai, akik eltelepítettek őket nyelvét és most a román nemzetbe való visszakapcsolódás után tapogatóznak. Ausztriában a vendek fáznak a kultúrautonomia gondolatától. Félnek attól, ha a kultúrautonomia tényleg megvalósul megnehezítik a vendek önkéntes elnémetesedési processzusát. És a német delegátusok, akik odahaza és a kongresszuson is a nemzeti kisebbségek népi kifejlődésének teljes szabadságáért harcolnak, nem haragszanak a vendekre azért, mert önszántukból úgy dobják el maguktól népi velleitásaikat, mint a szegény ember a rossz batyut az országúton, hogy — németekké lehessenek. Nem így a szlovének, akik sohasem bocsáthatják meg a vend testvérnépnek, hogy cserbenhagyja a szlovén kultúrát és a közös kisebbségi platformot.

Ime dióhéjban az európai kisebbségek kongresszusának természetrajza. Nem vár ettől a kongresszustól gyakorlati és praktikus megoldásokat egyetlen delegátus sem. Szimbólum csak ez a kongresszus, hatalmas szimbóluma a kisebbségek nemzetközi szolidaritásának, monumentális dokumentuma az ősmegtartóztatásnak, a lemondásnak, a végtelen türelemnek, amely minden ellentétet kiküszöbölt kisebbség és kisebbség között, amely kitartó fáradozással egyengeti az utat a többségi és kisebbségi népek között és mely a maga fennállásával záloga Európa békéjének és örök memento a világ közvéleménye számára, hogy az összes kisebbségi problémák igazságos rendezését kisürgesse.

Jámbor Ferenc

Megnyilt a kisantant-diákok kolozsvári konferenciája

A nyilánosság kizárásával folynak a kiküldöttek tanácskozásai

(Cluj-Kolozsvár, aug. 30. Az Uj Kelet tudósítójától). Idejében beszámoltunk már arról, hogy a romániai diákságnak, amely sérelmesnek tartotta azt a maga részéről, hogy a diákszövetség vezetősége az ideji vilákkongresszust Budapesten rendezte meg, — sulyos elvi differenciái támadtak a diákság világszövetségének vezetőségével. A romániai diákságnak ugyanis az volt a hivatalos álláspontja, hogy nem vehet részt egy olyan kongresszuson, amelyet a magyar diákság rendez, amely nyíltan a békerevizációs célok szolgálatában állott. Így vetődött fel az a terv, hogy a budapesti diákkongresszus pendántjaként és azzal egyidejűleg Kolozsváron külön kongresszusra gyűljenek össze a kisantant államok diákságának kiküldöttei és a magyar diákság magatartására való válaszként alakítsák meg

a kisantant államainak külön föderációját. Ezt a tervet azonban eredeti formájában nem sikerült kersztülvinni és a konferencia megrendezésére csak most került sor a budapesti kongresszus lezajlása után.

A konferenciát pénteken déli fél 12-kor Popescu-Botosani, a romániai országos diákkongresszus elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a megjeleneteket, majd pedig átadta a szót Bogdan-Duica prorektorának, aki az egyetemi hatóságok nevében sok sikert kívánt a konferenciának és azon óhajának adott kifejezést, hogy a megalakítandó kisantant diákszövetség célkitűzéseinek politikai színeze mellett vegye fel a munkát kulturális együttműködés jegyében! Tuffli Richárd alpolgármester a város nevében, Gombos Livius a kolozsvári diákcentrum nevében, Polacsek a cseh-

szlovák delegáció, Bretislav Miletics a jugoszláv delegáció nevében üdvözli a konferenciát, majd Pojanevszky lengyel delegátus, a világszövetség alelnöke szólalt fel, aki megfigyelőként vesz részt a kongresszuson.

Az ünnepélyes megnyitó Popescu-Botosani zárószavaival ért végett. (Egy óraker a Feiru Maior diákszövetség a Florida-kertben a vendégek tiszteletére bankettet adott, öt óraker pedig megkezdődtek az érdemben tárgyalások a nyilvánosság kizárásával.)

A kongresszus határozatairól hivatalos kommunikét adnak ki.

Töltőtoll 14 karátos
aranyheggyel „Liliput”
Lei 180
„Normal No. 1. Lei 280, No. 2. Lei 360.
Utányvétel küldi **LEPAGE** Cluj Kolozsvár.

Vidéki szülők
elemi és középiskolás gyermekeinek az iskolai idény alatt teljes ellátását, valamint akár nyilvános iskolában, akár magánúton végződő tanulmányaik pedagógiai felügyeletét vállalom.
Szíves tájékozással közlöm, hogy gyermektelepem a modern hygiénia minden követelményének megfelelően van berendezve: egészséges, tágas hálótermek, külön a fiúk és külön a lányok számára, nagy ebédlő, olvasó- és tanulótermek, nagy park tornaszerekkel és játszótérrel, télen korcsolya- és rödlipályával.
Vitaminus, egészséges táplálás mellett a gondjaimra bízott gyermekek testi, szellemi, valamint lelki fejlődése felett személyesen öröködöm.
Dr. Hollósné Breider Erzsébet
ORADEA, Cheiul Crisului (Alsó Körös-oldal) No. 273. — Telefon: 425. szám.
Gyermektelepem megtekintésére az érdeklődő szülőket szívesen látom.

Hires könyvek
néhány megmaradt példányát fél- és negyedáron árusítjuk:
Lei
Baillon: Egy jó Marika története 68
Bjelij: Az ezüst galamb — — — 110
Cocteu: A párisi líru — — — 62
Conrad: Az arany nyíl — — — 122
Kistemaekers: Váltott előfogattal 62
Lindberg: Viola — — — 66
Regnier: Aki félt a szerelemtől — 96
Renard: Lerne doktor, a kisisten 86
Spunda: A halottbűvölő — — — 78
Weber: Pompadour kalandja — 78
Apulemi: Az aranyzámor — — — 136
Dickens: Nagy várakozások (2 köt.) 300
Flaubert: Érzelmek iskolája — — 184
Kropatkin: A francia forradalom (2 kötet) — — — — — 276
Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában. 300 lejen felüli vételnél havi 150 lejes részletfizetésre is. Tekintve hogy csekély készlet áll rendelkezésre, kérünk pórtrendelést is.

Egyetlen magyarnyelvű Kóser szakácskönyv
Irtá: Ganz Ábrahámné.
Ára 200 lej (és portó).
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Kivonat az
Ujévi árjegyzékből
Selyem Tulesz, sárga vagy ezüst börtívali felszerelve 500 lejől
Gyapju — — — — — 500 lejől
Török gyapju Tulesz, sárga vagy ezüst börtívali felsz. 500 lejől
Barmicva, serektalesz, börtívali felszerelve 250 lejől
Machzor, 9 darab, diszkótesben, egész övrre magyar, német vagy zsarj, on fordítás:an 650 — lej
Machzor, 4 darab, fű mepekre, diszkótesben, magyar, német vagy zsarj on fordítás:an 300 — lej
Mirjam, diszkótesben 150, börtívali 300, valódi bőr 500 — lej
Tomkippun sapka, fehér libertin, arany v. ezüst díszel 120 — lej
Valamint mindenféle rituális cikket vidékre is postán azonnal pontosan küldök.
ANTON ROSENZWEIG
Cluj, Piata Mihai Viteazul 37-38. — (Saját ház)
Kérem a 38. házszámra ügyelni!

Amerikai mintára férfiöltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj.

HIREK

— Az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Merton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. Lipsicani 91.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomát csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Pácliseanu kultuszminiszteri vezér igazgatót kombinálják a kisebbségi alminiszterségre. Bukarestből jelentik: A Lupita szerint a készülő kisebbségi törvénnyel kapcsolatban valószínű egy kisebbségi alminiszterség kreálása is, amelynek hatáskörébe főként a vallási és iskolai ügyek tartoznak. A lap szerint erre az állásra Pacliseanu, jelenlegi kultuszminiszteri vezérigazgatót kombinálják.

— Leszakadt a hid az utasokkal telt autóbussz alatt. Bécsből jelentik: Linz közelében az ország hídja egy tizenhat utassal telt autóbussz alatt leszakadt s a gépkocsi a folyóba zuhant. Az autóbussz előrése másfél méteres vízben állott, hátsó része a híd romjai miatt csak fél méterre állott a vízben. Hat utas könnyebben megsebesült a betört ablakok szilánkjaitól, a többieknek az ijedségen kívül más bajuk nem történt.

— Veszett kutya husát ette meg egy nyomorgó család. Prágából jelentik: Prerau faluban egy veszett kutyát lőtt le a falu lakossága. A veszett állat hulláját az utcán hagyták heverni. Egy arrajáró munkás, aki nem tudta, hogy az állat veszett volt, a kutyát ellopva és tisztagu családjával együtt megvételre. Mindnyájukat beszállították a Pasteur-intézetbe.

— Scotus Viatort Pozsonyban kórházba kellett szállítani. Pozsonyból jelentik: Scotus Viator, aki néhány héttel ezelőtt Romániából Csehszlovákiába utazott Pozsonyban kórházba kellett szállítani, amelynek a sebészeti osztályán helyezték el. A kiváló angol publicistának a csuklóköszvénye ujtult ki igen súlyos formában.

— Ötvenöt nevezet ércpénzeit helyezik emlékül a Népszövetség új palotájának alapkövé alá. Genéből jelentik: A Népszövetség új palotájának alapkövét a Népszövetség legközelebbi ülése folyamán fogják letenni. Az alapító alá a közös költségviselés szimbolizálásaként ötvenöt állam ércpénzéből legyen egy-egy darabot elhelyezni.

— Herczeg Ferenc a Budapesti Hírlap főszerkesztője. Budapestről jelentik: A Budapesti Hírlap bejelentte hogy szeptember közepétől kezdve Herczeg Ferenc veszi át a lap szellemi irányítását. A magyar sajtó nagy örömmel üdvözi a kiváló magyar író szándékát, akinek publicista tevékenységétől sokat várnak.

— Uj zeneiskola. Az iskolai saison kezdetén magán zeneiskolát nyit Rezik Károly, a kiváló zenei szakember **Pö-anszakok:** zongora, hegedű, cselló, orgona, ének és mint újdonság a szakosított karnagyképzés. Az elméleti tanfolyamokon kívül megemlékezésre méltó a művészi kamarazene és az énekek részére az énekkorrepetíció, azonkívül a zínpadai játék. Beiratkozhatni szeptember 2-ától naponta délelőtt 10-11-ig és délután 3-6-ig Főtér 23 szám alatt az első emeleten.

Schwarz Menyhértne ortodox zsidó leánynevelőintézele és internátusa Oradea, Szarvasi-ucca 13. Prospektust küld

Társaságbeli uri asszony házasságközvetítő irodája (FORTUNA)
Oradea, Regele Ferd. 55/p

— Huszezer angol munkanélküli akarnak letelepíteni Kanadában. Londonból jelentik: Thomas főpecsétőr arról tárgyal a kanadai kormányzattal, hogy miként lehetne a munkanélküli családok közül huszezeret Kanadában munkaalakomhoz juttatni.

— A cseh rendőrtisztek nem tudnak a Tuka per vádoltjainak brutalizálásáról. Pozsonyól jelentik: A Tuka-per mai tárgyalásán rendőrtiszteket hallgattak ki abban a tekintetben, hogy igazak-e Stöger mérnök vádoltját brutalizálásáról elhangzott kijelentések. A tisztviselők egyike állítja, hogy Stöger állította előtte, hogy bántalmazták, a többiek viszont kijelentették, hogy a tetteségekről nem tudnak.

— Leánykereskedő színész. Olmützből jelentik: Ulrich Vilmos szerződés nélküli színész, aki bölcészdoktornak adja ki magát, egész Morvaországot végigbarangolta. Délamerikából tartott vetítőgép-es előadásokat, kivándorlásra csábítva a hallgatókat. A színész különös szeretettel fiatal lányokat beszélt rá a kivándorlásra, akiket aztán Braziliában és Argentínában rosszhírű házának adott el. A szerencsétlen teremtések csak akkor tudták meg, hogy mi-féle hálba kerültek, amikor már nem tudtak segíteni magukon. A csendőrök, akik letartóztatták a leánykereskedő színészt, kilőszámba találták nála leveleket, amelyben fiatal lányok könyörgönek azért, hogy juttassa ki őket Dél-amerikába.

— Orvosi hír. Dr. Rosenberg Ernő fogorvos hazaérkezett. Rendelését újból megkezdte Str. Memorandului (vált **Unió-ucca**) 7. sz. alatt.

— Horvát politikusok a külföld elé viszik sérelmeiket. Londonból jelentik: Trombics volt horvát miniszter, horvát vezető politikussal és Cichlar zágrábi lapszerkesztővel Genibe utazik, hogy ott a szeptemberi népszövetségi ülészakban valami módon a horvát sérelmeket ismertesse. Geniből Londonba akarnak utazni, ahol folytatják jugoszlávellenes propagandájukat.

— Kigyuladt a budapesti Szimplon-kávéház. Budapestről jelentik: Tegnap este kigyuladt a körüti Szimplon-kávéház kártyaterme. A tüzoltóság azonnal kivonult, de akkor már a nagyteremben is erősen pusztított a tűz. A hatalmas üvegablakok megrepedtek és az uttestre zuhantak. A tüzet a padlót javító munkások gondatlansága okozta. A vendégek körében óriási panik tört ki. A tüzoltóknak órái nehéz munka után sikerült csak lokalizálni a tüzet. A kizuhanó ablaktáblák két uccai járókelőt megsebesítettek.

— Beiratások. A Regele Ferdinand uti izraelita óvodába és 7. osztályu elemi iskolába a beiratások az 1929-30. tanévre 1. évi szeptember 1-10-ig naponként d. e. 9-12 és d. u. 4-6-ig tartanak. Kérjük a t. szülőket, hogy gyermeiket ezen idő alatt okvetlen irassák be. **Iskolaszék.**

— A cluj-i Izraelita Hitközség titkári hivatala közli a hitközség képviselőtestület t. tagjaival, hogy a vasárnapra, szeptember 1-ére egybehívott alapszabálymódosító közgyűlés szeptember 8-án d. e. 10 órára halasztott el.

— Kilencvenkét karátos óriás-rubint találtak. Londonból jelentik: Burmában kilencvenkét karátos óriásrubint találtak, melynek értéke egyelőre fel sem becsülhető. Ez a világ legnagyobb eddig talált rubinja. Az eddig ismert legnagyobb méretű rubin 42 karátos s ugyancsak Burmában találták ezt is 1918-ban a fegyverszűnet megkötése napján.

Pályázat
a brassói aut. ort. izr. hitközségnél egy jóhangú és jól előismádkozni tudó kisegítő-metsző és maschgiachi állás betöltésére.
Az állás azonnal elfoglalandó. Megfelelő kaboluszmásolatok a reingolásra vonatkozólag is beküldendők. **Brasov, 1929 augusztus 25.**
Az előjáróság

— Eljegyzés. Goldstein Miksa (Becean) eljegyezte David Etust (Becean).
— Szívbetegeknek és érlelmeszedésben szenvedőknek a természetes „Ferencz József” keserűviz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a **Ferencz József** viz különösen agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek kitűnő szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

— Beiratások az Eötvös-uccai ortodox zsidó iskolába. A beiratások a következő sorrendben eszközöltetnek: öt, hat és hetedik osztályba csak szeptember elsején és 2-ikán, a többi osztályokba szeptember 3-tól 10-ig. Később jelentkezők nem vétetnek fel. **Az iskolaszék.**

— Szellemeskednek a nagy szellemek a Garabonciás legújabb számában, ezenkívül Gerő Sándor nagy fel-tűnést keltett humoros riportregényének új fejezete. **Gara Akos** új konferánza a színügyi háromszögről, szellemes aktuális rovatok, szatirikus mesék, reneteg viccanyag, Fuchs József művészi cimrajza (Grand cirksuz Brati-anu) és tömördek karikatura, Pesti humor, stb. teszik szenzációssá Erdély páratlanul olcsó és egyetlen nivós vicclapját. A Garabonciás kiadóhivatala: Cluj-Kolozsvár, Str. Saguna 8. Előfizetési ára: félévre 85, egyévre 140 lej lej, példányonként 6 lejert mindenütt kapható.

— Az időjárásban nem less változás. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint az időjárásban lényeges változás nem várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 30 Celsius fok volt.

— Száj- és körömfájás pusztítja a romániai marhaállományt. Az ország számos részéből érkezt jelentés szerint a marhaállományt száj- és körömfájás támadta meg, amely rendkívül mértékben terjed, úgy, hogy komoly aggodalmat okoz. A kormány azokra a helyekre ahol a járvány gócpontjai vannak, állatorvosokat küldött, hogy a veszedelem megfékezésénél közreműködjenek. Sajnos, nincs elegendő állatorvos úgy, hogy a kormány ezzel kapcsolatban megfelelő intézkedéseket fog tenni az állatorvosképzés érdekében.

AZ OKOS ÉLET

TITKA Utmutató az egész séghez, boldogsághoz. Nagy remek illusztrált

Athenaeum albumfüzetek. **INGYEN** küldünk ki-vonatost ismer-tető füzetet.

- 1-2. „Ne koplalj, de légy karcsu!”
- 3-4. „Éljen így!”
- 5-6. „Vigyázz a gyermekedre!”
- 7-8. „Dáma és Gavallér.”
- 9-10. „Az én kutyám.”
- 11-12. „Szeresd otthonodat!”
- 13. „Terítés-Találás.”

Kettős szám 62 Lei, a 13. szám 34 Lei. A teljes sorozat: 400 Lei.

T. UJ KELET könyvosztálya Cluj-Kolozsvár.

Kérem utánnvétellel az Athenaeum-füzetek számát.

Név: _____
Cím: _____

Zsidó Színház. **A Stramer operett-társulat visszaérkezett Amerikából**
Augusztus 31-től szeptember 4-ig a **STRAMER** színtársulat **Nagyváradon** vendégszerepel a Heimann-mozgó helyiségében.

— Orvosi hír. Dr. Boskovics Henrik fül-orvos szeptember 1-én négy hétre külföldre utazik.

— Turista kirándulások. Az Erdélyi Kárpátgyógyászati társulat szept 1-én (vasárnap) kirándulást rendez az **almási Dezsővár** romjaihoz. Indulás szombaton éjjel egy óra 45 perckor induló személyvonattal Egeres állomásig ahonnan gyalog folytatódik az ut Nagy-Petrin keresztül a várhoz. A vár megtekintése után Kis-Petri—Almás és Zsobok községek érintésével történik a visszaindulás Sztána állomásig, onnan pedig vasuton haza. Vezető: Györke Márton. Ezen kiránduláson gyakorlottabb turisták megjel-nését kerjük. Vendégeket szívesen lát az egyesület. Ugyancsak fentemlitett napon kirándulás lesz a **Kolozsi sósfür-dőre.** Gyalogosok indulnak vasárnap reggel 6 órakor, vezető: Péter János, kerékpárosok indulnak reggel fél 7 órakor, vezető: Tamás Tibor, visszatérés délután 5 órakor. Gyülekezés mindkét csoport részére a Mátyás-ház előtt. Különösen kéri a kerékpáros osztály, hogy lehetőleg minden tag jelentkezék egy díszesebb felvonulás érdekében.

Már több mint

15.000

kötet könyv

áll rendelkezésére magyar, német, francia, román, angol nyelven az

Uj Kelet

olvasóinak!

A világirodalom leghíresebb íróinak művei.

A külföldi, vagy erdélyi könyv piacon megjelent összes újdonságok azonnal megkaphatók

Az Uj Kelet olvasói a „Dante” kölcsönkönyvtárban havi 50 lei helyett csak 30 leit kell fizessenek. A könyvek naponta cserélhetők, tehát olvashatja a könyvpiac legújabb szenzációit és a klasszikus irodalom legkiválóbb remekait

napi 1 leiert.

Dante kölcsönkönyvtár Cluj, Str. N. Iorga 5. (Jókai-u.) Vidékre, fürdőre prospektust.

Rádió

Idő:

Szombat, au-
Eugen Stepat
nak hangver-
lejtse el a m-
a földből. Mi-
van már a na-
volt szép ez a
mir eimem Gri-
sog a szél, Ca-
csavargók. Mez-
Mandits szak-
Strauss. Offen-
veiből. 12.25. F-
időjárás jelenté-
árak. 16. Harsá-
los időjelzés.

17.05. Illy Já-
mofőhangvers-
bely, Mascagn-
nyei Béla. K-
Turandot (Gye-
brillante. Pucc-
Puocini Tosca-
pin: Polonaise
fővárosi zenek-
Baoh. Brahms.
veiből. 19.50. S-
művelődés a S-
jelzés, időjárás-
gyári Imre és
versenye. Bécs.
sor: Mozart: V.
Leoncavallo: Ba-
non. Bizet.

Strauss: 1001
induló „Szókrat-
rából. Goldmar-
cagn: Intermez-
Rossini: Nyitány
böl. Berlin. 20.
Strauss Richard
22.23. Jazz band.
rak: „A vizitün-
vetítése. Breslau.
19. A pozsonyi
19.30. Verdi: „A
rájának kozv. K-
seny Varsóból. K-
sor közvetítése.
seny Varsóból.
hangverseny. 23.
trava. A pozs-
Prága. 19.30. A
Torino. 21. P-
operájának kozv.
részletek Varsó.
Zaráb. 20.30. Kő-

Vasárnap, szep-
Ujsághírek, kozv.
istentisztelet a
11.15. Görögka-
Szegényház-teri
los időjelzés és
A m. kir. Ope-
zenekar hangver-
Egyetem. 1. A b-
dájának számai.
tanárszeged előad-
szítés. 3. A hór-
dájának számai.
időjárásjelentés.
gyar nótadélután
gánzenekarának
gon István felolv-
versenyeredmény-
adás a Studiobó-
grófja. Utána kö-
és időjárásjelentés.
zenekarának és j-
nye. 23.15. Sovár-
zenekarának hang-

A zsidó humor vidámabb

Mózes und se

v L.
Most jelent meg a
Ara c
Megrendelhető az U
(Portók)

Rádió műsor

Idő: közep európai

Szombat, augusztus 31. Budapest. 9.15. Eugen Stepa orosz balalajka zenekarának hangversenye: Orosz induló, Felejtse el a múlt emlékeit, Messze-messze a fülöböl, Mit tettek a te dalaid, Lent van már a nap, Fekete szemek, Miért is volt szép ez az éjszaka, Blues dal, Zeig mur emem Ort. Vig élet. Hálód-e, mit sugog a szél, Carmen-csiki-csiki, Szibériai csavargók. Mezőben. 9.30. Hírek. 12.05. A Mandits szalonzenekar hangversenye. Strauss. Offenbach, Gounod, Bosch műveiből. 12.25. Hírek. 13. Pontos időjelzés, időjárás jelentés. 14.30. Hírek, élelmiszerek. 16. Harsányi Gizzi mesél. 16.45. Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. 17.05. Ily János novellái. 17.30. Gramofonhangverseny. Rossini: Szévilai borbély, Mascagni: Parasztsüveg, (Környei Bela. Kreisler-Liebeslied, Puccini, Turandot (Gyenge Anna). Weber: Rondo brillante, Puccini: Tosca (Németh Maria., Puccini Tosca ária (Jan Kiepusa), Chopin: Polonaise Militaire. 18.30. A székesfehérvári zenekar hangversenye. Weber, Bach, Brahms, Gounod, Csajkovszky műveiből. 19.50. Sporteredmények. 20. Színielőadás a Studióból. 22.15. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye Bécs. 20.10. Operarészletek. Műsor: Mozart: Varázsfuvola — megnyitó. Leoncavallo: Bajazzo ária, Thomas: Mignon. Bizet: Balletzene a Carmenből. Strauss: 1001 Éjszaka. Mozart: Török indok. „Szökötés a Szerályból” c. operából. Goldmark: Sába királynő. Mascagni: Intermesse a Parasztsüvegéből. Rossini: Nyitány a Tell Vilmos c. operából. Berlin. 20. Gramofonzene. Bern. 21. Strauss Richard hangverseny. Belgrad. 22.23. Jazz band. Pozsony. 19. Anton Dvorak. „A vizitünder” c. operájának közvetítése. Breslau. 22.30. Jazz band. Brinn. 19. A pozsonyi műsor közv. Frankfurt. 19.30. Verdi: „A végzet hatalma” c. operájának közv. Kattovicz. 20.30. Hangverseny Varsóból. Kassa. 19. A pozsonyi műsor közvetítése. Krakó. 20.30. Hangverseny Varsóból. Milánó. 20.30. Zenekari hangverseny. 23.15. Jazz band. Mor. Ostava. A pozsonyi műsor közvetítése. Prága. 19.30. A pozsonyi műsor közv. Torino. 21. Puccini: A Bohémélet c. operájának közv. Toulouse. 20.45. Operarészletek Varsó. 20.30. Esti hangverseny. Zárak. 20.30. Könnyű esti zene.

Vasárnap, szeptember 1. Budapest 9. Ujsághírek kozmetika. 10. Református istentisztelet a Kálvin-teri templomból. 11.15. Görögkatolikus istentisztelet a Szegényház-teri templomból. 12.45. Pontos időjelzés és időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 16. Rádió Szabad Egyetem. 1. A bőripari munkások dalárdájának számai. 2. Dr. Purjesz Béla egyetemes előadása: A házi konzervkészítés. 3. A bőripari munkások dalárdájának számai. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 17.20. Balázs Árpád magyar notadélutánja. Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 18.50. Záron István felolvasása. 19.20. Sport- és löversenyeredmények. 19.40. Operatöredék a Studióból. Lohár „Luxemburg grófja”. Utána kb.: 22.15. Pontos időjelzés és időjárásjelentés. Majd. Bauer szalonzenekarának és jazzbandjének hangversenye. 23.15. Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.

A zsidó humor kincsesháza, a legvidámabb zsidó regény.

Mózes Mauthner und sein Sohn
v. L. Hichler.

Most jelent meg az olcsó kiadása. (334 lap)
Ara csak 82 lef.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.
(Portóköltség 10 lef.)

Közgazdaság

Egy holland pénzcsoport egymilliárd lejes kölcsönt ad a román gabonaexport lebonyolítására

Románia hitele kezd helyreállni a nyugati pénzpiacokon

(Bucuresti, aug. 30. Az Uj Kelet tud.) Párisi távirat szerint Popovici Mihály pénzügyminiszter befejezte a romániai gabonaexport finanszírozására vonatkozó pénzügyi tárgyalásokat, amelyeket már hetek óta folytat egy holland pénzcsoporttal. Ennek a konzorciumnak a nevében a Nederlandsche Bank táviratilag értesítette a Párisban tartózkodó román pénzügyminisztert, hogy az előzetesen már létrejött megegyezéshez hozzájárul. A hollandokkal megkötött kölcsön összege egymilliárd lej körül van és ezt a pénzt a holland bankcsoport közvetlenül a szövetségi bankok és a megyei jelzálogintézetek részére folyosítják.

Ez a kölcsön nemcsak azért nagyjelentőségű, mert lehetővé fogja tenni a gabonaexport gyors és rentabilis lebonyolítását, hanem abból a szempontból is, hogy ez újabb jele és megerősítése annak, hogy Románia hitele kezd helyreállni a nyugati pénzpiacokon. A holland kölcsön segítségével a kormányhoz az a szándéka, hogy megakadályozza a gabonaárak ingadozását, melyek miatt az utolsó nyolc esztendőben felbecsülhetetlen károk érték egy a termelőket, mint a román gabonakereskedelmet.

A pénzügyigazgatóság értesítése a forgalmi és luxusadó jelleméről. A kolozsvári pénzügyigazgatóság, a pénzügyminisztérium augusztus 2-án kelt 203-091 számú rendeletére való hivatkozással, a következőket közli: Az 1929. július 21-én megjelent Monitorul Oficialban közzétett törvény értelmében a forgalmi és luxusadót az állam tíz százalékkal felemelte. Ez azt jelenti, hogy olyan áruk után, amelyekért eddig 15 százalékos luxusadót szedtek, ezentúl 16,50 százalék az adó, az eddigi 10 százalék helyett 11 százalék és a 2 százalékos forgalmi adó helyett 2,20 százalék. Ez az adóemelés július 20-tól érvényes.

Megszűnt a bérmozgalom a lugosi Muschong-téglagyárban. Tudósítónk jelenti: A lugosi Muschong-féle cserép- és téglagyárban a bérmozgalom befejeződött. A munkásság, miután követeléseinek jórészt a vállalat elfogadta, újra felvette a munkát.

Megváltoztatták az élelmiszerek és italk ellenőrzéséről szóló végrehajtási utasítást. Bukarestből jelenti: Tegnap délután a közegészségügyi minisztériumban összeült az élelmiszerek és szeszesitalok ellenőrzéséről szóló végrehajtási utasítás szerkesztő-bizottsága. Az ülésen, melyet dr. P. Visoianu vezetett le, dr. Caragea, dr. Olariu, dr. Frangopol, dr. Chesim, Stefanescu ügyvéd és Popovici Eugen vettek részt. A bizottság állítólag több fontos rendelkezés szövegének megváltoztatását mondta ki.

Románia borkivitele Csehszlovákiába megjavult. Prágából jelenti: A csehszlovák kereskedelmi minisztérium legújabb jelentés közlései szerint 1929. első félévében 17.789 tonna nyersbort importáltak a köztársaság területére 326.891.000 csehekrona értékben. A múlt év ugyanilyen időszakában 6800 tonnával kevesebb bort vittek be. A csehszlovák bórimportban jelentős szerepe volt a román nyersbörnek. A nyersbör fokozott bevitelét indokolja az a körülmény, hogy a cseh cipőgyárak erősen kultiválják a fonott cipőket, melyeknek különösképpen a tengerentúli országokban van nagy kelendőségük. A német gyárak ennek a cikknek az előállításában sem minőségre, sem árakra nézve nem tudnak versenyezni a csehekkel, úgy, hogy Németország ez év első hat hónapjában szintén jelentős mennyiségű nyersbort küldött a cseh piacra.

Nagy fizetésképtelenség a lengyel textiliparban. Krakóból jelenti: A híres Barthell és Fia bieltzi nemezőgyára a legnagyobb vállalatok egyike a szakmában, fizetésképtelen lett. A passzívák a 30 millió zlotit is túlhaladják. Ez a fizetésképtelenség a legnagyobbak egyike, ami Lengyelországban az utóbbi időben előfordult. Az összeomlásban 1 német nagybank is erősen érdekelve van.

A timișoarai kóser internátus
elsőbbségét az ország összes internátusai felett
a legmodernebbül berendezett saját palotája, az
elsőrendű ellátás és a szakszerű felügyelet biztosítják

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy **Clujon Str. Memorandului 2.** szám alatt, vagyis Mátyás király, Unió-ucca és

a Fótér sarkán
konfekciós cikkeinkből

gyári lerakatot létesítettünk

Készítményeink: Hölgyek részére: őszi, tavaszi, téli szövet- és selyemkabátok, szövet- és selyemruhák, szörmebundák. Mindennemű leányka és flu ruhák óriási nagy választékban. Áraink utólérhetetlen olcsók! Kérjük a vásárlóközönség szives látogatását minden vételköltséget nélkül! Mindenkinél anyagi érdeke olcsó árainkról személyes meggyőződést szerezni.

Üzletünk megnyitása Szombaton reggel, vagyis e hó 31-én! Itt megemlítjük, hogy **Tárgu-Muresen** gyári lerakatunk a New-York kávéházzal szemben van.

Kiváló tisztelettel:

„CONFECTIO” R.-T.
gyári lerakat CLUJ.

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

Ma este ünnepi megnyitó előadás a Magyar Színházban

Ocskay brigadéros reprise. Az új idény első előadása ma este lesz. Herczeg Ferencnek igen hosszú idő óta nem adott, költői szépségekben gazdag mélyhangulatu tragédiája, az „Ocskay brigadéros” fog színpadra kerülni, gondos előkészületek után, kitűnő szereposztásban.

A mai ünnepi megnyitó előadást bérletszünetben tartják meg. Holnap (vasárnap) délután félhat órakor másodikszor s hétfőn este 9-kor harmadszor fog színpadra kerülni az „Ocskay brigadéros”. A hétfői esti előadást rendes bérletfolyamban (1. szám, A.) tartják meg.

A Magyar Színház műsora:

Szombaton, aug. 31-én este 9-kor: Ocskay brigadéros. (Az új idény első előadása. Bérletszünetben. Török Erzsébet vendéjátéka. Sorozatszám: 1.)

Vasárnap, szept. 1-én d. u. fél 6-kor: Ocskay brigadéros. (Rendes helyárral. Sorozatszám: 2.)

Vasárnap, szept. 1-én este 9-kor: Miss Amerika. (Operett-revü újdonság. Konyor Ibolyával, Betegh Béával, Tompa Bélával, Inász Aladar al. Dancs Ica szerződött tag föllépésével. Rendes helyárral. Sorozatsz. 3)

Hétfőn, szept. 2-án este fél 9-kor: Ocskay brigadéros. (Napi bérlet 1. szám A. Sorozatszám: 4.)

A heti műsorra tűzött összes előadások jegyei előre válthatók a színház pénztárában d. e. 9-től 1-ig és délután 4-től 8 óráig.

A Magyar Színház mozi-műsora:

Szombaton, aug. 31-én 4-kor és félhatkor: I. A Madridi cirkusz. (Kétujju ember) Főszereplő: Lon Chaney. II. Atothajó. (Izgalmas amerikai dráma 8 felvonásban.) Főszereplő: Lars Hanson. III. Potképek. (Helyárral: 30, 20, 10 lef.)

Vasárnap, szept. 1-én d. e. 11-kor: Négy bohózat-újdonság 8 felvonásban. Mozi matiné 15 és 10 leles helyárral.

Vasárnap, szept. 1-én d. u. 3 órakor csak egy előadás: I. Madridi cirkusz. (Kétujju ember. Főszereplő: Lon Chaney.) II. Atothajó. Izgalmas amerikai dráma 8 felvonásban. — Főszereplő: Lars Hanson. III. Potképek. (Helyárral: 30, 20 10 lef.)

Hölgyeim! Uraim! Szenczáción! Tu halmozott raktáron levő nyári női kalapokat feltűnően leszállított olcsó árban árusít az „IDEAL” női kalapüzlet Cluj, R. Ferd. 8. Férfi és női kalapok formálása, alakítása, Panama és Girardi tisztítása 48 óra alatt gyári árban készülnek.

MOZI

CORSO-filmszínház műsora:

Szombaton 5, 7 és 9 órakor: Az asszony és a céda. Főszereplő: Pola Negri. Előjáték: Amerikai burleszk 2 felvonásban.

GRAND NYÁRI MOZGÓ műsora:
(A városháza udvarán.)

Szombaton és vasárnap este fél 9-kor: **Premier!**

Bécsi keringő. Főszerepben: Adolphe Menjou és Kathryn Carver.

Billy a divatrevü. 2 felv. vigjáték. Főszerepben: Billy Dooly és Vera Steadman.

Ezenkívül még egy szenzációs dráma 2 felvonásban és 1 Journal.

Előadás alatt is lehet dohányozni.

Nyomdászok! Pafetüket kívánatra legolcsóbban készítik. Weisz Ignác Marghita.

Fürdőre, nyaralóhelyekre utazó előfizetőinket felkérjük, közöljék pontos címüket a kiadóhivatallal, hogy az Uj Keletet fönnakadás nélkül küldhessük.

JAZOMIR

Egy hős pacifista históriája

Irtá: ALEX SLANK

(47)

Megint felgyultak az emberi lélek legrosszabb indulatai és a Szent Buzahintó újabb akcióba kezdett. Senki nem törődött Oroszországgal, noha itt már kikialtították a köztársaságot és a dolgok egyre a szocializmus irányába fejlődtek.

Magdát nem akartam kényelmetlen helyzetbe hozni, esetleg katasztrófába dönteni azzal, hogy nyilvánosan mutatkozom vele. Otthon látogattam meg.

Dingmann minden ígéretét állotta, az elérhető legjobb pozícióba juttatta, ekörül semmi hiba nem történt. Magda meghitt és nőies lett. A kék harisnyás bakfis helyett egy meleg nézésű egyszerű leány ült szembe velem, akinek minden okossága, tanultsága és bölcségsége egy pillantásában sűrűsödött és kezének árama szinte el tudott volna tántorítani az elveimről.

Több ízben szó esett már közöttünk a házasságról. Aggasztotta az én forradalmiságom. Hátha, mégsem tudok elhelyezkedni, hátha az ország nem fogja elviselni mai karakterét. Ki tudja, lesz-e bünbocsánat az olyan számára, aki az elvei érdekében csalt és sikkasztott! Rendíthetetlen meggyőződése azonban, hogy ez így nem maradhat, ahogy van, megnyugtatta.

Mielőtt Németországba utaztam, biztattam, hogy nem jövök vissza addig, míg naggyá nem leszek, hogy hícsőségem fényéből neki is részt juttassak.

Radekkel utaztam Berlinbe.

Azt mondta, erre az utra használjam csak a német cédulát, ha szükség lesz rá, rágatózom, de öltözködjem jól, mindenütt gyorsvonalon fogunk utazni. Katonai ellenőrzés azon az utvonalon nincsen. A gyorsvonati utas a mai rendben a legmegbízhatóbb elem.

Semmi zavaró irodens nem fordult elő az egész uton. A vonat kifutott a kettős monarchiából és egyébről sem hallott az ember, mint a tengeraltjárók bravurjairól, Gott strafe England, így köszöntek az utasok, amikor benyitottak a kovába és amikor valami fontosat véltek mondani, szintén hozzátették a gyűlölködő három szavas átkot. Az állomások képe nem sokkal különbözött a kettős monarchia állomásaitól. Hölgybizottságok vártak itt is a katonákat teával, főtt répával, amit valami kulimással zsírosítottak. Csak a rend volt nagyobb, mint nálunk. A szervezés erejét mindenütt látni lehetett.

Boroszló körül más problémák bukkantak fel. Az utasok itt a lengyeleket szidták, hogy Oroszországban és a háború más frontjain légiókba tömörülnek és fel akarják szabadítani országukat, egységes Lengyelországot akarnak, a legnagyobb disznóság, nem elég, hogy békében is folyton borsót törtek a német kormány orra alá saját nyelvű iskolák követelésével.

Berlin előtt magunkra maradtunk egy szemüveges urral, aki a sarokba vonult a csapásztalkához egy halom újsággal és röpíráttal. Olvasott, jegyzett, elmélyült lapozgatott, számolt: iszonyu munkában volt.

Radek elvtárs a szemüvege alól hamisan rám pislantott.

Leemelte a táskáját és amikor kibontotta a pergamentpapirost, az avas szalonna szagára a tudós utas felénk fordult. Megpróbálta folytatni a munkát, nem ment. Kinlódott. Borzalmasan csavarhatta az orrát, mert a töltőtoll is kiesett a kezéből. Idegesen lecsapta az egyik füzetet, ami éppen az orra előtt hevert.

Odanézett sóvárgó, éhes szemekkel, az összehajlott nyál csorgott a szakállára. Nem hírt magával.

„Ugy-e az urak semleges országbeliek?”

A porosz ember érdes, katonásan kihangsúlyozott szavaival mondotta, de ebben benne volt valami eszelős szemrehányás, bíángok, miért nem jöttetek ti is velük, vagy akár ellenünk, miért öltök békében és falatozzátok a mamnát itt a nagy nyilvánosság előtt, a leromlott német nemzet vasuti kocsiában.

„Nem — szolt Radek magyaros hanghordozással — mi a kettős monarchiából jöttünk!”

Az ember levegő után kapkodott.

„Melyik részről?”

„Magyar részről!”

Kínosat nyelt.

Néhány percnyi némaság után megszólalt:

„Mi Németországban megfogjuk csinálni a forradalmat!”

Radek eddig nem nyult a szalonához, csak forgatta késével, hogy minél jobban lázítson vele.

„Mi feltétlenül megcsináljuk a forradalmat, tisztelt uram. Mi fogjuk megcsinálni, mi tisztviselők, nem a munkások. Semmi okuk nincs a munkásoknak a forrongásra! Aki munkás itthon maradt, háborus üzemekben és egyébütt annyit keres, hogy csempészektől vásárolhatja az élelmet. De mi, tisztviselők, a mi szükre szabott fizetésünkkel mit kezdhetünk?”

Radek ekkor kinyitotta a másik kézikönyvet, ebben volt a jó amlós, fehér kenyér. Leszél egy karéjt az idegennek, a szalonából is jókora darabot, udvariasan, de olyan természetesen, mintha a hét bőséges esztendő egyikében élénk, nyújtotta oda e szavakkal:

„Ha majd lenyelve, meg fogom mutatni magának, mit tud a magyar hegyaljai!”

Tempósan kiemelte a bort, öntött egy pohárral, a poharat ráhelyezte a könyvekre, csak izgassa, csak látsza az ital aranya ezt a jól ápolt, csontig lesóványro dott rebelist.

Megfigyeltem, amikor jólakott, meleg pirosság gyult ki az arcára. A lelke azonban megfiheredett.

„Nem csoda, ha az ember megzavarodik a mai állapotok között. Most egészen más lelkiállapotban vagyok, bocsásanak meg, elvágja az ember mégiscsak indulatainak rabja. Ünneplésen bocsánatot kérek maguktól, a császár szolgálja vagyok, állami tisztviselő!”

Bemutakozott és Berlinig egyébről sem beszélt, mint a német hadsereg verhetetlenségéről.

Berlin olyan, mint egy erejét fitogtató atléta, aki hirtelen megrokkant. Mindenütt hideg volt, még abban az elegáns hotelben is, ahol megszálltunk. Szerencse, hogy volt nálunk elegendő élelem, ezzel fűtöttük magunkat. Radek egy napra magamra hagyott, azt mondotta, nézzek körül, ismerkedjem meg a várossal.

A Bauer kávéházban, azt mondták, magyarok a pincérek és érdekes az élet. Csupa nyomorék pincér és nők, nők, nők!

Leültem, kértem egy feketét. Egy fél szemű pincér, nem tudom, milyen nemzetiségű volt, de semmiesetre sem német, vagy magyar. Förtelmesen széles hanghordozással árulta el hogy a feketekávé pörkölt darából készült és zacharinnal kell édesíteni cukor híjján.

„Csak tessék hozni a kávé, én majd mással vigasztalodom!”

Itt már én ismétlem meg azt amit Radek csinált a vagonban.

Ahogy kibontottam csomagomat két nő ott termett mellettem. Az egyik — duzzadt ajku, borjuszemű, kövér, petyhüdt harmincötös — a fülembe sugta:

(Folyt. következik.)

Könyv-szenzációk!

- Berendné: Istenek és ösztönök. Füzve 190, kötve 258 lei.
- Komor Fischmann S. utó-dai. Füzve 190, kötve 258 lei.
- Millikán: Tudomány és vallás. Füzve 130 lei.
- Wodehouse: Forduljon Psmítkez. Füzve 55 lei.
- Hamsun: Uj föld. I-II. Füzve 170 lei.
- Swinnerton: Estétől reggelig. Füzve 102 lei.
- Coster: Nászutazás. Füzve 102 lei.
- London: Vadon szava. Füzve 102 lei.
- Göncz: A tenniszjáték. Füzve 150 lei.
- Karinthy: Minden más-képpen van. Füzve 231, kötve 313 lei.
- Ibanez: Mare nostrum. Füzve 194, kötve 272 lei.
- Kodolányi: Két leányarc. Füzve 136 lei.
- Boccacio: Dekameron. I-III. Kötve 2040 lei.
- Ewers: A vörös kő. 2 kötet füzve 330, kötve 476 lei, a két kötet egybe-kötve 408 lei.
- Molnár Ákos: Végre egy jó házasság. Füzve 163, kötve 231 lei. (Mikszáth pályadíjas regény)
- Kádár: Hegesztés kézikönyve. Füzve 238 lei.
- Barna: Vas- és fémipari kézikönyv. II. kiadás. Füzve 840 lei.
- Koltai: Utburkolatok. Kötve 408 lei.

Előföldeni, levélről beküldeni:

T. Uj Kelet könyvosztálya Cluj.

Kérem címemre utánvétellel a „Könyvszenzációk” számait megküldeni.

Név: _____

Cím: _____

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékeve van. Eljegyzési díjak 250 lej.

Erettségizett gyakor-nokot, nyelvtudással, felvesz Lapage könyv-kereskedés Cluj.

Kitűnő kereszt-húros, egészen új, fekete zongora 8.000 lejért eladó. Meglehető Triska zongorakereskedés, Str. Saguna 14. Telefon 419.

Kiadó elegáns bútorozott szoba 10 szobahasználattal. Cím Főter 20. II. emelet.

Melyik 14-15 éves leány szülei támogat-nának egy külföldi egyetemre járó harmadéves orvostanhall-gatót. Leveleket „Re-mény” jellegre, 2293

Butorozott szobához 1-2 lakó részre keresek. Eotvos-u. 6.

Jó rövid zongora bérbeadó. — Érekeuzi Jamborné Călea Victo-riale 13, D. u. 2-4 óra között.

Amerikába való el-utazásunk alkalmával ezuton búcsú vesztünk összes rokonainktól, valamint jóismerőseinktől. Stern Dávid és neje szül. Schön Szeréna, Nagysomkut.

Szakácsnő, ki be-járónó mellett minden munkát vállal, vidékre iszraelita kis családhoz kerestetik. Jelenkezni Berkovits, Krikszál-u. 50. szám.

Friss kőser bivaly- és tehéntej naponta két-szer, cseccmóknek és betegneknek állandóan egy tehéntől fejve, ház-hoz szállítva is kap-ható. Ugyanott állandóan friss kőser tejet, túró és vaj is kap-ható. Schwartz Ignacné Strada Juliu Maniu (Szentegyház-u.) 24.

Jó állapotban levő Wörner-gyártmányú 32x43/4, cm. ráma bel-viágu amerikai tégely-nyomó gép, helyszüke-niált, jutányos áron eladó. — Még néhány hétig tízbenben látható. Kahan, Gheorgheni.

Elveszett csúförtökön delután egy aktatáska. Tartalma egy bélyegző és pár darab írat. — Megtaláló kérérik a Kelti Újság pénz-tárából magas jutalom ellenében leadni.

Sörös és borosüvegek, valamint egy Singer-varrógép és egy ke-ményfa szabóasztal eladó. Cím a kiadóban.

Intelligens, szorgalmas jeányt keresek, ki a főzést és háztartást egy esetleg segítség-vel érinténe, család-gagnak tekintetnek. — Boduermé, Călea Victo-riale 5.

Kiadó elsejére tiszta butorozott szoba Kádár-utca 1. sz., emelet.

Két iskolás zsidó fiú vagy leány teljes el-tatást kaphat szept. 1-től Ferenc József-ut 32. Preisler.

Betársulnék kevés-tőkevel lehetőleg ta-kereskedésbe. — Meg-kereséseket „2302” jel-legre a kiadóba.

Suche zu 4 Klöder intel ligenzen religiozen in der hebr. u. arab. u. türk. in deutschen Sprache (Hans Öster-terten An Isidor Fried-mann Arad, Str. Veronica Miclaia Zurichtea.

Bejárónó takarítást val aha irodában vagy magánháznál. Cím kéri leadni a kiadóba.

10 könyv 100 lejért.

Az UJ KELET könyvosztálya-nak olesó könyvsorozata.

Knut Hamsun: Őszi csillagok (Regény). 104 lap.

Révész Béla: Orkán. (Elbeszél-sek). 108 lap.

Forró Pál: Királyi szeretők. (El-beszélesek). 90 lap.

Dr. Pfeifer Zsigmond: Hipnozis és szuggesztió. 88 lap.

Perfal: Bűnhődés. (Reg.) 180 lap.

E. Mitchell: Összeesküvők. (Re-gény). 172 lap.

Könyv Ady Endréről. 136 lap.

A köztársaság Pompadourja. (Hires bünesetek) 80 lap.

Hedensigerna A.: Jönsson ur emlékei. (Regény). 88 lap.

Nagy Imre: Zsidó viccek és anekdoták gyűjteménye.

A tíz könyv ára 100 lej és meg-rendelhető az UJ KELET könyv-osztályában. (Utánvétellel 12 lej portóköltség.)